

Nr. 15

Philadelphia, Pa. 19 Balandžio (April) 1907 m.

Metai III.

DRAUGAI, SKAITYKIT IR PLATINKIT „KOVA“!

Musu praktiszkasis darbas.

(Tąsa. Žr. 14 N)

VADOVAI, kaip visose, taip ir socijalistų organizacijose žaidžia svarbią rolę, nes jie yra proletarų keliavedžiai. Jie yra kaip laivynuos admiralai; jeigu laivo vadas yra sumanus, tai jis guviai išves savo keleivius per baisiausias vandenų bangas ir pristatys juos atvangiai į nužymėtąją vietą; jeigu neišmanus ir tingus, – tai kas valandą gali užleisti laivą ant povandeninių uolų, kurios laivą sukuls, ir keleivių laukia neišvengiama pražūtis. Todėl, jau pats protas nurodo, kad organizacijų vadovai turi but išmintingi ir pasišventę savo darbui

Bet čionai nemenkesnę rolę žaidžia ir patys organizacijų sąnariai. Vėl pritaikant viršui privestą pavyzdį, matome, kad laivo stumimui pirmyn, reikia spėkų. Tos spėkos yra visoje organizacijoje. Laivą veda kapitonas, o stumia – matrosai. Keleiviai, padėkim, nestumia, tat jie moka tiems, ką stumia. Išaina bendras žmonijos darbas, visų labui.

Vienok, idant greitai ir gerai galėtų laivas irstyti po

vandenynus, reikia mokėt laivyno sąnariams irklavimo darbą. Tas darbas mūsų organizacijose ir vadinasi praktiškuoju darbu.

Žinom, kad organizacijos arba partijos žmonės susijungia dėlei atsiekimo vienodų tikslų. Teip, socijalistai organizuojasi apgint savo, kaipo proletarų, reikalus nuo kapitalistų išnaudojimo. Taigi, ar partijoje tebus du sąnariai, ar keletas milijonų, vis jų reikalai yra vienodi, tikslai tie patys, – kova už buvį, todėl ir kovos bus budas turi but visų toks pat. Ir ot dėlko socijalistai visame svietė turi beveik vienodus programas ir, su mažais išėmimais, vienodą taktiką.

Kas tai yra programos?

Programas yra tas, kad susivieniję žmonės, trumpiausioje formoje išdėsto savo reikalus ir pasisako, kodėl jie susivienijo; išreiškia savo tikslus ir kokiais keliais prie tų tikslų jie ketina eit. Teip, Amerikos socijalistų partijos, savo programuose išrodo, kokias baisingas pasekmes darbininkams atgabeno naujosios galdynės kapitalizmas; išrodo, kad šitoji

tvarka milijonus žmonių laiko baltojoje vergijoje; kelia reikalavimus, kad privatišką kapitalizmą panaikint ir visas mašinas, pabirkus ir abelnai išdarbystes pavest į tų žmonių rankas, kurie viską padirba, — taigi į darbininkų rankas. Tada įvyks sąveiklinė (kooperatyviška) respublika. Ant galo, jie savo programuose nurodo, kokiais keles jie prie savo tikslų eina: vienija darbininkus, šviečia juos ir ragina išrinkt valdžią iš pačių darbininkų, o ne iš kapitalistų. Neatsizada, teipgi, reikalui iškilus, ir su ginklu rankoje kovot už darbininkų tiesas.

Tas tai yra programos, arba demonstratyviškas darbininkų noro išreiškimas (Mūsų partija, — LSPA., irgi turi išsidirbusi programą, — nors, reikia pripažint, dar gana mums nepilną, ir reikalingą kuoveikiausiai pataisyti ir papildyti).

Kada partija susiorganizuoja ir išdirba sau platų veikimui programą, tai tampa padarytas pirmas svarbiausias darbe žingsnis, — teip kaipi budavojamam namui tampa padėti pamatai.

Dabar jau prasideda tikrasis praktiškas darbas. Vienok kiekvienas toliau daromas partijų žingsnis, turi but rupestingai laikomas su programu. Už tat programos kiekvienam partijos sąnariui reikia labai atydziai pažint ir suprast, — teip sakt, reikia iš atminties mokēt. [Čia vėl reikia pridurt, kad programos turi but labai aiškiai ir kiekvienam suprantamai parašytas. Ant nelaimės, mūsų partijos programos tam reikalavimui neatsako. Reikia palinkēt, kad šįmet III-čias Susi-
vaziavimas pasistengtų išdirbt kuotinkamiausij].

Tas, kas pirmesniuose straipsneliuose ir šitame buvo rašyta, tai buvo kalbama abelnai apie organizacijas. Mūsų-gi, Amerikos lietuvių darbininkų judėjimas, reikalauja įzvelgimo iš kitų tam tikrų pusių. Netikras da tebėra mūsų organizacinis padėjimas, atsilikę kulturoje, negalime vartet kliaisiškų socializmo raštų. Tos ir kitos priežastis nedaleidžia mums pasekmingai eit ranka rankon su bekovojančiais labiau apsišvietusiais mūsų broliais.

Bet visgi eit turime! Socijališka revoliucija mums traukia iš neveiklingojo sudribimo. Tik per kovą įgysime savo tiesas. Kaip pradēt ir varyt revoliucijinis darbas — darbas apsišvietimo ir kovos, toliaus pakalbėsime.

IŠ SOCIJALIZMO ISTORIJOS.

SOCIJALIZMAS VOKIETIJOJE.

Ferdinandas Lassalle.

I. JO GYVENIMAS.

(TAŠA).

IKI 1858 metų Lassalle gyveno Reino provincijoje, kur vedė savo draugės bylą, o vėliaus baigė savo apie Heracleitus veiklą, kars tuose pat metuose ir tapė atspauzdintas. Dėlei jo dalyvavimų 1848-tų metų sumišimuose, jam Berlyne gyventi buvo uždrausta. Metuose 1859 jis persirėdęs į vežėjo drapanas gry-

žo į sostapilę, kur galiausiai, po įtekme Humboldto, karalius paveliyo jam pasilikit.

Tuose pat metuose jis atspauzdino garsingą pamfletą: *«Itališkosios karės ir Prusijos misija»*, kuriame jis pirmutinis perspėja savo sątautiečius, kad neitų Austrijai ant pagalbos, kuri tuomet rengėsi karėn su Prancūzija. Jis nurodinėjo, kad, jeigu Prancūzija išstums Austriją iš Italijos, tai ji (Prancūzija) galės prisijungt sau tiktai Savoy provinciją, — bet jokiū būdu ji neįstengs kliudyt Italijos sustiprėjimui apie Viktoro Emmanueliaus sostą. Taigi Prancūzija, silpnindama Austriją, daro tai Vokietijos labui; nes Austrija yra didžiausi Vokietijos pairimo priežastis. Prusija privalo su Prancūzija susiderint, su tikslu išspaut Austrijos įtekme iš Vokietijos, ir jai pačiai (Prusijai) pasilikit viešpataujančia valstybe. Tuos sumanimus vėliaus Bismarkas ir įkūnijo, nors niekas į juos netikėjo tuomet, kada Lassalle atspauzdino savo knygutę. Iš to, kaip ir iš kitų dalykų, Lassalle parodė, kaip jis yra toli matantis publicistas ir politikierius.

Bevedant grapienės Hatzfeld bylą, Lassalle igijo nemažą pažinimą tiesų, ką jis paskui būkliai sunaudojo dideliū veikalui *«Ilgijimo tiesų sistema»*, atspauzdintam 1861 metuose. Šita knyga gana plačiai išaiškina, kaip istorijoje atsirado įstatimai ir valdiškos įrėdnės; nors daugelis yra joje ir pašalinių samprotavimų, kurie nėra ištraukti iš istorijos, bet galimi įtraukt į ją. Pasekmės jo ištyrinėjimų gana revoliucijoniškos; žiūrint iš įstatymiškos taškaregės, jo ištyrinėjimai eina pagaliaus toliau, negu jo socialistiški raštai politikoje. Tečiaus, išjemant tūlus pabrėžimus, jis šitame savo veikalė nebando agituot už socializmą; tatai ir ta knyga pasiliko vien mokslišku veikalū.

Iki tam laikui Lassalle buvo žinomas, kaipo dviejų mokslišku veikalų autorius, ir kaipo vedėjas vienos iš didžiausių, 19-tame šimtmetė, bylų, kuri iškėlė garsingą skandalą. Dabar prasidėjo jo rimtas veiklumas iš kitos pusės, kurs igijo istorišką svarbą. Jo revoliucijinis veiklumas metuose 1848, nors ir trumpai tedūravo, tečiaus nebuvo koks tai laikinas ūpas; jame mes matome nuolatinį jo pobūdžio ruožtą. Jo pobūdy jungėsi studentas ir darbštus žmogus, kurs tuoitimos siekė prie aukštų ir kiltų darbų. Revoliucijiniai ir veikliejie gaivalai ilgai gruzdėjo toje neramioje ypatoj, ir regis laukē tiktai išsiveržimui progos.

Ant galo atėjo netikėta proga skelbimui ir vykdymui jo auklėtųjų idealų. Iškilo kova tarpe Prusijos valdžios ir jos priešų; čionai Lassalle pastebėjo progą pradēt kovą už didelę idėją, būtent už darbininkų kliašą; jis čionai matė silpnus laisvamanius ir viduringę buržujėlių kliašą, kuriuos, jis tikėjos, bus galima išstumt iš politiško lauko, ir iškelt darbininkų kliašą, kuri igytų galybę ir valdžios guodonę. Bet jo politiškasai programos dabar da tebebuvo vien remiamas ant reformų ir laikinų pagerinimų darbininkų kliašos būvio; jis vylėsi, kad užtardamas ir šviezdamas darbininkus jis sutvers iš jų rūsčią spėką, kurios Prusijos valdžia pasibijos ir įvezdīs draugijon didelius pagerinimus.

(Toliaus bus).

KO NORI SOCIJALDEMOKRATAI?

LEKCIJA TREČIA.

4. Kaip socialdemokratija žiūri į draugijos klausimus.

(TAŠA).

GERBIAMIEJIE draugai!

Po to, kas yra pasakyta pirmesnėse lekcijose, aišku, kad socialdemokratija yra tai tokia partija, kuri stovi ant išsi-

plėtojimo dirvos, ant dirvos tikrų faktų. Jos tikslas yra — plėtotis greičiau su visos draugijos išsivystimu; ir kadagi ji yra politiška partija, tai ji privalo savo taktikoje ir savo veiksmuose visuomet laikytis tikrų faktų. Dėlto tai tankiai socialdemokratiją ir vadinama *ateities partija*. Kadagi draugijos išsivystimas veda prie tyrai nužymėto tikslo — prie išdarbystės būdų subendrinimo, prie pajėmimo visko į draugijos rankas, — ir kadagi socialdemokratija teipgi prie to paties tikslo eina, tai aišku, kad ji (socialdemokratija) privalo pergyventi visas dabar einančias politiškas partijas, susitvėrusias dabartinių laikų sąlygose ir drauge su tomis sąlygomis nykstančias. Bet čionai reikia teipgi atmint, — kas yra aišku, kad ir socialdemokratija turės kaip partija paliaut gyvavus, kaip tik tai jos tikslas bus atsiektas.

Idant supažindīt jus su socialdemokratija arčiaus, aš pirmiaus noriu supažindīt jus su josios pažvalgomis į daugybę klausimų, kurie judina visą draugiją; kaip žiūri socialdemokratija į teip vadinamuosius sociališkus (draugijos) klausimus.

I. KLIASŲ KOVA.

Pirmiausias iš šitų klausimų yra *kliasų kova*. Mūsų partija yra kliasų kovos partija. Ką reikia suprast iš žodžių «kliasų kova»? Mūsų priešai tvirtina, kad mes plėtojame kliasų *neapykantą*. Iš tikrųjų gi, mes tiktai stovim ant grynai materiališko istorijos supratimo. Pamatinė mintis tojo supratimo yra tokia, kad visa žmonijos istorija nuo pradžios iki mūsų dienų, yra niekas kitas, kaip tiktai istorija nuolatinės kliasų kovos. Ir kad toji kova gimsta dėlei turtų, prieg tam turtingųjų klias visuomet buvo valdančiąja klias, o neturtėliū — prispaustoja klias. Mes matēm jau, kad toksai pat skirtumas tebėra ir šėdieninėje draugijoje.

Bet mes jau žinom, kad draugijos išsiplėtojimas veda prie tokio laipsnio, kuriame kliasiniai skirtumai turės išnykt, nes išdarbysčių būdai, — o podraug ir triūso pagaminti turtai priklausys tuomet jau nebe pavieniams ypatoms, bet visai draugijai. Kadagi socialdemokratų partija žingia prie šito tikslo, tai mes galime sakt, kad išimtinai tiktai ji yra pašaukta išnaikint ant svieto kliasinius skirtumus. Bet kaip šitą tikslą atsiekt? Ar prieisime mes prie jo, jeigu vis plepėsime apie sątaiką, romą ir meilę, jeigu mes gērėsime tuom, kaip viskas pasauly gražiai sutaisyta? Visų pirmu, tai tokie plepalai būtų melas, o, toliaus, mes tokiais šnekėjimais tiktai užtemdytumēm tikrą dalykų stovį. Mes norime tuos kliasinius skirtumas panaikint ir mes galime tą padaryt, ant kiek mūsų spēkos išgali, jeigu mes kovosime su visokiais pasikėsinimais uždengti tafaktą. Ir teip, mes esame kliasų kovos partija, pirmiausiai dėlto, kad mus prie to verčia mylėjimas tiesos, patraukimas išaiškint tikrus faktus. Bet mes esame kliasų kovos partija da ir dėl kitos priežasties. Iš kur mums jimt ginklą kovojant prieš neteisingą surėdimą? Mes matėme pirmoje ir antroje lekcijose, kad šitas surėdimas paeina ne nuo blogo žmonijos prigimimo, ir kad tą tvarką negalima prašalint pamokslais apie gamtišką teisingumą. Kiek sykių žmonės jau šaukėsi nelaimėse prie to gamtiško teisingumo, bet visuomet nieko iš to neišėidavo. Mes matėme jau, kad norint panaikint tą neteisingą surėdimą, reikia panaikint jojo pamatus; kitaip sakt, reikia perkeist ekonomiškąjį bėgį. Jeigu mes nestosim ant kliasų kovos lauko, jeigu mes neatsižvelgsim ant to, kad darbininkai yra prispaustųjų klias, — o kitos visos kliasos yra prispaudėjų kliasos, tai mes nemokėsime atskirt draugus nuo priešų, mes neįstengsime parodyt kame yra neteisybės, negalėsime užpult ant mūsų priešų pačiose opiose vietose, ne turėsime kuom vest nė propagandą nė agitaciją. Mes tuomet neturėsime pajėgų vesti kovą prieš dabartinį draugijos surėdimą, prieš jo atstovus. Iš to aišku, kad visas mūsų uždavinys susiveda prie to, kad turime viską prašalint, kas tiktai gali mums atsistot skersai kelią beeinant prie mūsų tikslo. Pavyzdžiui, mes, galime padėt kapitalistiškajam išdarbysčių būdai spar-

čiau išsiplėtot; bet jeigu mes imtume jo plėtojimuosi kenkt, tai mes patįs sau darytume blėdį. Jūs matote, kad mes nė biskį patįs sau neprieštaraujame, kada sakom, jog mes esam dabartinio surėdimio priešai, ir tuompatim laiku, reikalaujame kad valstybė padėtų išplėtoti pramonę, vaizbą ir abelnai kapitalizmą. Ir teip, jeigu mes esam partija kliasų kovos, jeigu mes išimtinai giname reikalus proletarijato, jeigu mes nžnorime būti koku tēnai šupiniu, kokia tēnai partija užtariančia visus galimus ir negalimus reikalus, — jeigu mes, kaip sakoma, esame vienpusė partija, — tai juk mes žinom, kad prašalinimui kliasinių priešingumų kito kelio ir nėra, kaip lygiai žinome ir tą, kad tik šitas kelias ir veda prie išliuosavimo žmoniū nuo dvasiškų ir kūniškų pančių.

Ir teip, išliuosavimas darbininkų yra darbas pačios darbininkų kliasos, nes turtingųjų kliasos ir visos partijos užtariančios jų reikalus, rūpinasi tiktai šėdieninės tvarkos išgelbėjimu nuo sugriuvimo.

(Toliaus bus).

Kaip užsibaigė Helicon «socialistiška» kolonija.

PRAĖJUSIUOSE metuose (1906), garsus raštininkas-socijalistas Upton Sinclair, autorius da garsesnio veikalo «Raisitai», apskelbė laikraščiuose, jog grupa turtingesniū socijalistų įkuria savo sąveiklinę (kooperatyvišką) koloniją. Tokia kolonija, arba farma, reikalavo keleto šimtų akrų žemės, vieno didelio rūmo su daugeliu kambariū, ir kitų smulkesniū būdinkų reikalingų žemdirbystei. Gyventojai tos kolonijos turėjo įnešt, kas kiek išgali, po sumą pinigų. Kiekviena šeimyna, jeigu norėjo, galėjo turēt atskiras miegstubes; kurie nenorėjo, tie galėjo miegoti viešose miegstubėse. Valgykla buvo bendra, salė žaislams — bendra; bendras knyginas, bendras kiemas, — žodžiu viskas bendra, kaip dabar dideliuose miestų viešbūčiuose. Dirbt teipgi visi turėjo bendrai. Vaikai buvo bendrai auklėjami ir mokinami; nors, jeigu kurie tėvai norėjo, galėjo nakvodint pas savę.

Gale praeitų metų tokia kolonija ir įsikūrė netoli Princeton, New Jersey-valstijoje, kurios vieta vadinasi Englewood, o visa kolonija — «Helicon Namas».

Gražiai ta kolonija žydėjo iki kovo 16, 1907, kuomet atsitiko netikėta nelaimė: kažikas pritaissė rūmuose dinamitą, kurs plyšo ir sudėgino visą koloniją...

Sumanytojas kolonijos, drg. Sinclair štai kaip praneša apie kolonijos gyvenimą:

«Galima sakt, kad mūsų sąveiklinė sodyba buvo pilnutėlė draugininė pasekmė. Kiekvienas iš jos gyventojų sutinka, kad tai buvo liuosiausi vieta, kur kuomet katram iš jų teko gyvent; liuosi buvo nuo rūpesčių ir šeimyniškų prietarų. Mes darodēm, kad kruvelė žmoniū gali susikuopt ir bendrai išrišti savo klausimus. Politikoje visi gražiai sutiko. Mes darodēm, kad mes neturėjom rūpesčių su tarnystės klausimu. Ilgai mes rinkomės tam tikrą darbinį štabą, bet darbo spēkos tarpe mūsų buvo draugiškai guodojamos ir laikomos ant lygumos su visais mumis, todėl neturėjom jokiū nesmagumų. Nieks ant mūsų nesiskundė nėgi darė kliučių. — Kaslink kolonijai ateities, mes dabar nieko galūtino da ne veikiame, iki atsipeikėsime nuo tos nelaimės, kurią gaisras padarė. Bet aš ne misliju, kad bent vienas žmogui kolonijoje gyvenęs, su noru grįš prie senojo savo gyvenimo (be kolonijos). — Kolonijos būdinkai buvo apsergėti ant \$ 30.000, o daiktai \$ 10.000; bet toji suma neapdengs nė trečdalį pragaišties. Ypatingai aš daug netekau popieruose ir dokumentuos. Aš buvau surinkęs daugybę rašliaviškos mede-

gos, žinių ir tardinių, — mano mąstytojui veikalui apie plieno trustą; viską tą liepsnos prarijo. Daugybę aš turėjau laiškų ir adriusų nuo tų, kurie žingeidavo apie kolonijos gyvenimą ir jos veikmę; tas viskas teipgi dingo. Meldžiu mano korespondentus vėlei rašyt. — Kaslink kūdikių, tai mes pasiekėm džiuginančias pasekmes. Iki sudegimo kolonijos jų buvo viso labo penkiolika, ir aš nemisliju, kad kur būtų buvę galima rast sveikesnius ir laimingesnius kūdikius. Mano vaikiuks, Dovyds, per šituos penkis mėnesius išmoko daugiau, negu galės per tokį pat laiką visame savo gyvenime. Vaikai gražiai sutiko, ir jeigu iškildavo kokie jų tarpe nesusipratimai, tai mandagiai susirinkdavo į kruvą ir visi, kaipi augę vyrai, puikiai kėblumus išrišdavo. Mes išradom, kad geriausias vaikams mokslas, — tai išmintingi pasikalbėjimai. Jie greit pradėjo suprast, kas yra daryt gerai, o kas — blogai. Tėvai, žinoma, galėjo vestis savo vaikus, kur norima; bet vaikai teip mylėjo išrišt savo gyvenimo klausimus, kad mažai teprišėjo augusiems į jų dalykus kištis. — Motinos turėjo daug daugiau laisvės, negu kur pirmiaus; tvirtai galima tikėtis, kad kūdikių augintojai ilgėsis kolonijos ir kurs kitą. — Iškilus gaisrui, kūdikiai miegojusieji visuomeniškoje miegstubė, išėjo su kaldroms ir žiponais; tik tie išbėgo nepriruosti sutikti šaltį, kurie nakvojo pas tėvus. Teip, kaslink bendro kūdikių auklėjimo kolonija parodė nesulyginamą pasekmę...

Sudegus kolonijai, kapitalistų laikraščiai paleido riksmą, kad eksploziją pritaies pats drg. Sinclair, — kurs, girdi, matęs, kad turės bankrūtut. Bet dabar atsiverčia kita tosios kolonijos dramoj pusė. Kolonijos gyventojai, suprantama, vienbalsiai tokią apšmeižą užginčija ir tvirtina, kad finansiška pusė nė biskelio negrumojo jų sodybai. Kaip jie, teip ir drg. Sinclair drašiai spėja, kad dinamitą įtaisė ne kas kitas, tiktai kapitalistų samdytas, kad sunaikint didelio rašėjo medegą. Jis buvo surinkęs medegą Pittsburgo plieninėse žiotyse, kur būtų buvę išrodėta, kaip milijonierius Carnegie prigavo federališkąją valdžią pristatime ginklų, ir kokios jo pabriuose yra baises darbininkams sąlygos. Abejonės nėra, kad apskelbtieji faktai būtų padarę gal dar didesnį triukšmą ne tik Amerikoje, bet ir visame kapitalistų sviete, kaip padarė veikalas «Raistai» su iškeđenimu mėsos trusto. Dar trimis savaitiams prieš eksploziją, darbininkai idėdami pečius, surado sienoje dinamito patroną, kurs užtektinas buvo sugriovimui viso rūmo. — Ir tas gali būt teisybė. Juk kapitalistai, kurie šimtais kriuša pabriuose darbininkus, ar gailėsis užmušt keletą desėtkų nekaltų kokioje ten kolonijoje, bile tik sunaikint teip neapkenčiamą Sinclair ir jo raštus?!..

Kolonija buvo ne socialistiška, nors tuli išjuokdami teip ir vadino, — bet visgi buvo įkurta ant progresyviškiausių pamatų, ir labai reikia gailėtis, kad toks kiltas bandimas patiko tokį tragišką galą.

POLITIŠKOS ŽINIOS.

Serbija. Paskutiniame laike Bielgrade prasidėjo vis tankiau iškilti streikai. Stambesnieji buvo apie galą kovo mėnesio, tai cukraus dirbtuvėse ir garborių. Kaip jie užsibaigė, pakol kas išgalių nežinome. Vien tik pažymim, jog 20 kovo streikuojantieji darbininkai padarė Bielgrade nemažą demonstraciją, dėlėi kurios prisiėjo ir su policija susiremt: susirėmime krito tris darbininkai ir vienas policmonas. — Potam streikieriai, nešini ant morų savo užmuštųjų drangų lavonus, norėjo įsilauzt Skupščinon (parlamentan) ir padėt juos ant stalų priešais valdininkus. Bet policija šaudydama ir mušdama žmones jų prie parlamento neprileidė, paskiaus pribuvo rai-

ti kareiviai, kurie mušdami demonstrantus išvaikė.

Rusija. Valdiškos apyskaitos parodo, jog nuo rugpūčio prabėgusiųjų metų, karės lauko teismai nužūdė 1.080 žmonių, kurių daugumas pakarta ir sušaudyta vos tik sujėmus, kiti buvo pasmerkti bėgy 48 valandų po sujėmimo. Bet už kiekvieną nužūdytąjį Rusijos revoliucionierių, teroristai stengėsi valdžiai atmonyti. Ir ot per tą patį laiką valdžios tarnų nudėta 1.242. Vadinas da daugiau, negu kritusių kovoje už laisvę. Iš to lengviau galima suprast, kaip galingas Rusijoje revoliucijinis judėjimas.

Bėgy paskutinių dviejų savaičių karės teismai tapė sulaikyti, taigi ir nužūdimai suimtųjų žmonių ant laiko apsisistojo. Sustabdė tą pati valdžia reikalaujant Dūmai, iki kol joje bus išrištas karės teismų klausimas; Dūma reikalauja tuos nežmoniškus teismus visiškai panaikint, bet valdžia vis spiriasi, kad ēšą negalima, nes teroristai kankiną liaudę. Bet čionai ir pasirodė valdžios melas, kurs ikišiolai kaštavo Rusijos žmonėms neišpasakytą daugybę aukų: kaip tik apsisistojo karės teismo veiksmai, tuojaus ir teroristai paliovė užpuldinėt ant valdžios tarnų. Pasirodė, kad teroristai tiktai valdžiai atmoka už jos juodašimtiškus darbus apgindami kankinamuosius žmones.

Kaip, vienok, valdžia pildys savo prižadus, tai matome iš šio jos pasiėlgimo. Ant Kaukazo sustreikavo jurininkai. Taigi, vieton išpildyti jų reikalavimus, pasiuntė tēnai iš Peterburgo kraujogodų vižlą, baroną Taube — žandarų korpuso viršininką, — ir įgaliavo jį vardan caro «veikt», t.y. šaudyt, kart ir apšaukt tose apielinėse karės teisma. Socialistai Dūmoje tam aštriai užprotestavo, bet demokratai nieko rimto prieš tą nepsakė. Idomu, kad demokratai ir karės teismus nori palikt, tiktai tikisi juos «pagerint», ant ko, žinoma ir valdžia mielai pristojta. Socialistai reikalauja juos visai panaikint.

Dūmoje, pakol kas, praverčia laiką ant kovos su atgaleiviais, kuriuos vadovauja biurokratija ir Stolypin. Visus geresnius sumanimus valdžia atmėta. Teip, atmėta reikalavimai, kad «Baduolių Komitetas» perkračinėtų žemiečių įstaigas ir parodytų, kaip tos įstaigos suvarytojo baduolių pašalpa; atėmė tiesas biudžeto komisijai pasišaukt sau pagalbininkus kitokius, kaip tik caro valdžios tarnus. Demokratai vis nusileidžia, o socialistai — priešinasi. Už tai Stolypin pradėjo reikalaut, kad Dūma nubaustų savo «maištininkus». Todėl, matosi, kad Dūmos darbai susiveda ant zero. Valdžia pradeda ją žabot begėdiškiausiu būdu.

DARBININKU JUDEJIMAS SVETUR.

Prancūzijoje socializmas į tokią spēką suaugo, kad sakoma, jog nė vienas Europos kraštas tame atžvilgy negali susilygint. Pagaliaus nė Vokietijojei bei Belgijojei, — kuriuodvi valstybi iki šiolai buvo laikomos už Europos socializmo drutvietes, — neturi socializmas tokios galingos įtekmės, kaip Prancūzijoje. Pirmininkas Klemensju stegiasi teip irkluot, kad nekliudyt valčių nė socialistams, nė kapitalistams. Jis nuduoda bekovojaš su abiemis pusėmis, bet įmainai nusileidžia vienai ir kitai. Bet naujai iškylantieji išdarbysčių klausimai, beabejonės jojo politiką greitai išdukins: priverstas bus jis, ir visa valdžia, atvirai stot už katrąją nors pusę — ar žmonių ar kapitalistų. Tą greitai laikas parodys. Darbininkų sąjunga — «Compagnie Generate Du Travail», kaskartas įgauna tokią stiprybę, kokios jokia tēnykštė darbo organizacija da nebuvė nė sapnavusi. Ji per vieną naktį užgesino viso Paryžiaus žiburius. Ji atvirai pagrumoja kiekvienam Prancūzijos miestui, bile kokią sau pasirinkusi dieną, paliaut davusi vaistą, ir sako, jog pagaliaus ji kapitalistų nė neperspės, t.y. neduos prisirengt prieš savę į kovą. Jos vadovai jau sutaisė iš savo tarpo, teip vadinamą «visuotino streiko komisiją». Ji aštrią veda kovą prieš kiekvieną varžantį darbininkus valdžios įstatimą. Ir dabar eina Paryžiuje

nuogandus duonkepių streikas, kurs bile dieną gali pavirst į visuotinę streiką Prancūzijoje. Ir kapitalistai Prancūzijoje nebeteip drįvijasi iš darbininkų, kaip, padėkim, Amerikoje. — Urra, už mūsų draugus Prancūzijoje!

Prie šviesos upelio.

Užteks mumis laiko, jei tik panorėsim,
Ir ką kitą gerą sau padaryt, —
Ar pabrūkė dirbsim, ar dirvą akėsim, —
Dvi-tris minutes ir gyvenimą apmąstyt.

Misliš ištrauks mumis iš nūdžios tamsybės,
Apšluostys ašaras, nuplaus purvus, —
Parodys mums versmę vargų, nedorybės, —
Tad neleiskim jų į niekus.

Skubukimės greitai prie tojo šaltinio,
Žiūrėkim, kaip verčiasi iš ten šviesa, —

Ji tvirtina dvasę kiekvieno vargdienio,
Gaivina jausmus miela rasa.

Tinginį nustumkim, ką stovi ant kelio,
Nesiduokim jam mumis valdyt;
Tegul prie nedoro, jis eina budelio, —
Patįs neliaukim šaltinio lankyti...

Matom, kieti ledai tik stena, o braška, —
Nors tirpsta, bet da nenori pasiduot;
Nelaimės retėžiai jau linksta ir traška, —
Baigkime iš jų pasiliuosuot.

Žvelgkime aplinkui, ką daugiau matysim, —
Siaučia prieš mus gaujis, niūkso tamsa;
Be kovos tų priešų mes neišvaikysim,
Neateis nejieškoma tiesa.

Tat, broliai, neleiskim veltui brangaus laiko,
Gyvenimas bėga negrižtamai;
Mislykim, protaukim, — rūkai tesidraiko
Težūsta tamsybė ir vargai!..

P. Trein.

Kovotojai už laisvę Panevėžio kalėjime V. 12. 1906.

1. J.Tamošius. 2. Skaringa. 3. Smilga. 4. D.Survila (sargas). 5. P.Miliūnas. 6. Atkočiūnas. 7. I.Lapinskas. 8. Tolčokov [sargas]. 9. A.Lapinskas [studentas 8 kl.]. 10. Dambrauskis (kaimietis). 11. Kovalčuk (sargas). 12. A.Genys. 13. J.Kareckas. 14. Barabanov. 15. Jablonskis (sargas). 16. P.Žitkevičius (aptiekorius). 17. J.Inčiūra. 18. Jasėnas. 19. E.Galvanauskas (inžinierius). 20. Margis. 21. Graurdė. 22. A.Laurinaitis (aptiekorius). 23. G.Micevičius (sliciorius). 24. J.Stasiūnas. 25. T.Šiurna. 26. Matuzas [žydas]. 27. Ščerskis. 28. Balinas (žydas).

Mūsų «neklaidingieji» ir «mokytieji» vadovai.

MES tankiai pasijuokiam iš Rusijos činovnikų, kurie apsitempę urėdninkų čekį, užsikišę užu atlagų caro ukazus, nriasi iš kailio tuos prisakimus iki jotos išpildyti. Kas jiems galvoje, kad ten ne viskas tinkamai parašyta; kas jiems, kad milijonai žmonių negali pašokinėt pagal kiekvienos ukazų litaros gaidą. Pasakyta «iš aukščiaus» — «byt po semu», — ir minios žmonių be jokių išsikabinėjimų turi carizmo muzikai pritart.

Sakau, kad mes iš tokio padukusio oficiališkumo ne tiktai pasijuokiam, bet piktinamies juomi, peikiame jį ir kovojame prieš jį. Tokia tvarka vadinasi **biurokratiška**, — nes tūnai valdo žmones tiktai caro biuras ir jo tarnų biureliai. Tokia tvarka yra neprigimta, nes varžo visuomenės norus. Prieš biurokratizmą dabar kovoją visose šaliose svieto. Ypatingai socialistai neapkenčia biurokratiškojo oficializmo; jis yra šaltinis visų priespaudų ir baltosios vergijos. Tvarka žmonijoje turi but **d e m o k r a t i š k a**, t.y. visi žmonės turi spręst savo reikalus, o ne laukt prisakimų iš caro, karaliaus arba kapitalistiškojo prezidento biurų.

Suprantama, kad mes — socialistai, turime savo partysišką discipliną; bet ta disciplina yra teip sutaisyta, kad ji visiems tinkama, nes visų žmonių sutaisyta, — taigi ji yra demokratiška disciplina, ir negalima jos sumaišyt su biurokratizmu.

Vienok pas mus, lietuvius—socialistus, pamaželio jau duodasi matyt biurokratizmo apsireiškimai. Gal jie paeina iš mūsų nepatyrimo organizuotame darbe; gal dėlto, kad mes da nepažįstam demokratiškosios disciplinos. Bet faktas yra po akimis, kad biurokratizmas mūsų partijoje (LSPA.) jau dygsta. Negalima permatyt, kaip jis toli nueis. Žinoma, tas prigulės nuo to, kokias partija turės inteligentiškas spēkas: jeigu silpnas — tai biurokratizmas įsivyras ir prives čionykštį liet. darbininkų judėjimą prie absurdo; jeigu jau bus nemažai darbininkų susipratusių, tai — pavojaus nebus.

Sykį buvo rašyta «Kovoje», kokią demokratiškoje tvarkoje svarbią rolę žaidžia žmonių balsas, — arba, paprastai vadinamas, referendum. Referendum yra tai aukščiausia žmonių įstatimdavystės įstaiga. Tyrai demokratiškame, arba socialdemokratiškame surėdime, net ir parlamentai negalės įstatymų išleisti: jie tiktai juos sutaisys ir leis visos liaudės nubalsavimui (referendumui). Jeigu liaudis parlamento sumanimą arba sumanimus užgirs, tuomet jie pasiliks įstatymais; jeigu atmes — tai jie pasiliks nieku.

Ir ot šitame svarbiausiame klausime mes jau iškrypom iš vėžių.

Mūsų teip vad. «Referendum N 2.» perėjo ne demokratišku, bet biurokratišku budu. Apie tą aš minėjau savo straipsny «Prie redaktoriaus privalumų» (žr. «Kovos» 11 N); todėl dabar nebeatkartosiu to kas ten buvo rašyta. Tik pridursiu, ko tūnai nebuvo.

6

Mēs stovėdami ant tarptautiškojo socializmo pamatų, privalome imti nuo broliškujų partijų ir taktiką. Pakol kas mes esame užgyrę taktiką vietinės amerikiečių socialistų partijos, minėtinai — «Socialist Party». Bet mes jau nuo tos partijos atsitoliname. Štai prirodimai:

1. Kalbant apie referendumus, minėtos partijos konstitucijoje yra šiaip pasakyta: «Įnešimai... arba rezolucijos, skiriami visos partijos nubalsavimui, turi but paduoti referendumui (nubalsavimui) per Tautos Sekretorių **pareikalavus dvidešimčiai** kuopų... (Žr. XI. 1. National Constitution of the Socialist Party). Mūsų gi «referendum N 2» tapė perleistas **neparėmus viešai nei vienai** kuopai.

2. Toje pačioj konstitucijoje vėla pasakyta: «Visi patarimai ar kitokie dalykai, jungiami prie partijos referendumo, turi but perduodami be jokių įžangų ar aiškinimų» (žr. XI. 3.). Pas mus neapsiėjo referendumas be tų aiškinimų, kurie iš pusės C. Organizatoriaus net prijėmė pavidalą tulos kritikos ir agitacijos (žr. «Kovos» 9 N, psl. 136).

Tie aiškūs laužimai socialdemokratiškos konstitucijos veda mūsų jaunutę partiją prie demoralizacijos, ir vieton budavojimo, įveda griovimo elementus.

Nesmagu, kad čionai negalima apsieit nepalietus ypatų. Bet kada darbas yra viešas ir apeinantis tukstančius žmonių, negalima juk tylėt.

Draugui A. Petračiui, mūsų partijos Centr. Organizatoriui buvo nurodyta jo nenuoseklumai. Bet jis to neprisijėmė, ir visus kurie į jo neklaidingumą netikėjo, tai pabarė, tai vėl neatžvalgiai pašmeižė.

«Kovos» 13 N., straipsnely «Dėlei — Da apie mūsų referendumus», drg. A.P. savę beteisindamas mėgina visą bėdą sukratyt ant kitų, minėtinai ant «Kovos» redaktoriaus. Savo nenuoseklumus užtraukia šiomis dviems redaktoriaus kaltybėmis: 1. Kam redaktorius rašas apie partijos reikalus nepasirašydamas savo pavardės, ir 2. redakcija neturinti «navet elementariško supratimo parlamentariškos tvarkos». Pirmoje kaltybėj išeina, kad redakcijai nevalia rašyt apie partijos taktiką, antroje — redakcija ir negali nieko rašyt, nes neišmano apie ką rašo.

Trumpai paaiškinu, kad drg. A.P. visiškai klysta. Ir štai kame:

1. Redakcija ne tiktai turi tiesą skelbt partijos taktiką, bet ir privalo; nes kiekviena socialistų partija paveda redaktoriams rėdyt organą pagal jos programo, konstitucijos ir susivaziavimų dvasę. Jeigu redaktorius tos dvasės neprisilaiko, tai tada jo vieton pastato kitą, kurs prisilaikys. Šiame atvėjuje «Kovos» redakcija niekuom prieš partiją nenusidėjo, išpildyta tapė instrukcijos pirmųjų mūsų susivaziavimų, konstitucijos ir programo iki vienai litarai. Kas kita butų, jeigu «Kova» butų padariusi nelemtus išsišokimus tarptautiškojo socializmo, profesionalinių sąjungų, tautystės ar religijos klausimuose. Tada butų jau blogai. Bet ir tuomet tiktai partija gali redakciją teist, o ne pats vienas C. Organizatorius, kurs teipgi tiktai viena ypata. Pagrįžtant da prie draudimo redakcijai rašyt apie taktiką, reikia štai ką pasakyt. Kaip vi-

sų laikraščių, teip ir socialistiškų taktiką prilaiko ypatingai redakcijos. Reikia atmint, kad redakcijos taktika išsireiškia netiktai įžengtinuose, bet ir visuose straipsniuose, pagaliaus net ir parinkime darbininkų žinučių, politikos peržvalgoje ir net kiekviename žody, išimant jei bent tą, ką kiti laikraščiai parašo. Ar ir po kiekvieno žodžio turi redaktorius pasirašyti? Tą drg. A.P., matomai, pražiūrėjo.

2. Apie redakcijos «nesupratimą parlamentariškos tvarkos», pažiūrėjus į «supratimą» paties drg. A.P., nereikės daug rašyti. Privestasis per drg. A.P. iš Roberts'o «Parlamentinės tvarkos taisyklių» skirsnelis šiaip skamba: «Prieš svarstymą kokio klausimo, reikalingu: 1) kad koks sąnarys klausimą įneštų, 2) kad kas paremtų, 3) kad pirmsėdis praneštų» (I. 3. «Robert's Rules of Order»). Drg. A.P. sakosi, kad referendumus rėdąs pagal tų taisyklių. Visų pirmu reikia žinot, kad socialistų partijos turi ne Robert'so taisykles vedimui tvarkos Toliaus, matosi, kad drg. P.A. net ir Robert'sui nusidėjo, nes 2-ą paragrafą peršoko dideliu šuoliu: tai yra, leidžia referendumus visai neparemtus. Čia yra vienas iš dviejų: arba drg. A.P. Robert'so nesuprato, arba tyčia su juom nesusitaiko. Ar šiaip ar teip, visgi čia ne redakcijos kaltė.

Tas pats yra ir su kitais drg. A.P. tvirtinimais. Pavyzdžiui, jis gina, kad sykį kieno paduotas įnešimas negalys but atmetas. Čionai jis su Robert'su tiesiog susivaidija (žr. «Robert's Rules of Order» III, 24, XII. 57a, 59b.). Bet jis visai netemija į «Socialist Party's» referendumus, kur daugumai reikalaujant įnešimai buna «išimti iš rėdo», arba — atmesti.

Pridurt reikia, kad kiti kuopų įnešimai buna priešingi konstitucijai arba pirmesniams susivažiavimų bei konferencijų nutarimams. Tas yra didžiai svarbum, ir į tų referendumų vedėjui reikia su atyda tēmyt. «Referendum N 2» teipgi buvo priešingas rezoliucijai C. K-to konferencijos, atsibuvusios Brooklyne (žr. «Kovos» 4 N, 1906), kurią rezoliuciją ir II-sis Susivažiavimas patvirtino (žr. 23 nutarimų paragrafą), — tai yra, kad revoliucijos šelpimo kontrolė reikia grupuot apie mūsų, kaip revoliucionierių partiją. Apie tą C.Organizatorius teipgi nelabai sau sukė galvą.

Šitie klausimai yra mūsų partijos pamatas. Jeigu mes gerai juos išrišime, tai mes ištikro galėsime buti pavyzdinga lietuvių išeivių proletarų partija, su kuria nesidrovės ranka rankon darbuotis milijonai revoliucionierių, visokių Amerikos tautų. Bet, jeigu mes įauklėsime biurokratizmą ir įtikėsime ypatų neklaidingumams, tai mūsų laukia laisvamųjų likimas.

Trečiasis Susivažiavimas turės rimtai apie tuos reikalus pagalvot, ir didinanties mūsų veiklumui, reikia tikėt, kad atsakančiai juos išriš.

J. O. Širvydas.

Reikale vedimo Partijos Finansų atskaitų.

GEISTINA, kad III Susivažiavimas išdirbtų aiškius veiksmardžius kuopoms bei Centrui. Opiausiu dalyku, šiuose kapita-

lizmo viešpatavimo laikuose — yra finansai. Ant jų atkreipta kiekvieno atyda: kaip Partijos nario teip ir jos priešo, — ir mažiausia klaida, padaryta finansų atskaitoje, iššaukia protestą pirmojo bei trijų antrojo. O klaidas sunku išvengti — neturint tam tikrų nurodimų. Tiesa, aš, kaip Centro Finansų Sekretorius, atsišaukiau keletą kartų į kuopas per «Kovą» kvieždamas prie tvarkos ir paduodamas nurodimus atskaitų vedimo, bet, ar tai aš nemokėjau į kuopas suprantamai prakalbėti, ar tai kuopos tiems mano atsišaukimams, kaip neuztvirtintiems per Susivažiavimą, nepridavė vertės, — mano atsišaukimai likosi balsu šaukiančio tyruose. Dėl išvengimo ateietyje teip nē vienam negeistinių klaidų, paduodu III Susivažiavimui keletą tame dalyke įnešimų kuriuos kuopų delegatai, apsvarstę iš anksto galėtų pasekmingiaus nutarti ir apdirbti Susivažiavime.

1. Kuopos finansų knygoje nespraust, pravardės naujų sąnarių tarpan pirmesniųjų, į vietas išstojusių ar išbrauktų iš kuopos, nes tas padaro didelę maišatienę ir sutepa knygą. Naujai įstojusius kuopon užrašyti gale eilės pravardžių visos kuopos sąnarių. Dėl prisilaikimo numerio parodančio skaitlių sąnarių nuo pradžios kuopos gyvenimo vesti dvi eili numerių: pirmojo numerio *ėsančių sąnarių* neskaitant išbrauktųjų (1, 2, 3, ir tt.), antrojo — numeris *nuo pradžios kuopos gyvenimo*, priskaitant išstojusius ir išbrauktus sąnarius. Pagal numerius antrosios eilės numeriuoti konstitucijas.

2. Raporte į Centro Išdą rašyti tik tą sumą kokia mokasi Centran, neminint apie penktukus liekančius kuopos išde. Prie to reikia būtinau pažymėti, kada buvo susirinkimas, už kurį mėnesį mokėta, kiek nariai įmokėjo viso, kiek kiekvienas liko skolingas.

3. Reikia atspauzdinti naujas raportų blankas, nes dabartinės neatsakančios ir ne visiems suprantamos. Blankos turėtų būti tik iš 7 grafų (kletkų) su šiokiu antgalviu: Mėnesinis Raportas» NN kuopos, mieste, N. sumokėtų duoklių už mėnesį, N. per kuopos susirinkimą...d... ..mėn, 190... m. (grafas): a) eilės numeris; b) konstitucijos numeris; c) vardai ir pravardės sąnarių; d) sąnarių skola prieš susirinkimą; e) kiek įmokėta per susirinkimą; f) kiek liekasi skolos; g) pasargos. [Apačioj blankos] Pabraukimas «Viso». Ženklių buvo NN.; suvartota, NN.; liko NN. Parašas kuopos sekretoriaus, jo adresas. Žemiaus pasargos:

I. Raporte rašosi visi sąnariai mokėjusieji ir nemokėjusieji duoklę (nesirašo tik išbrauktųjų ir išstojusių iš kuopos); kiekvienam pažymėti skolą buvusią prieš susirinkimą, įmokėjimą ir skolą likusią.

II. Raportas siunčiasi C. Fin. sekretoriui kartu su «Money Order» ant C. Išdininko vardo.

4. Dėlei vienodo užvedimo knygų kuopose — atspauzdinti tam tikras blankas iš kurių kuopos parengtų sau knygas. Formą tų blankų aš priduosiu III Susivažiavimui.

Su sociališka meile visai Partijai

P. Bukšnaitis.

PRIVOLĖS REIKALUOSE.

Be vaikščiojant mūsų tilpusiam 13-ame N «Kovos» «Raportui» nuo vieno pas kitą, «Socialistų Partijos» sekretorius prisiuntė šiojį laišką:

« Chicago, Ill., 14-tą kovo, 1907.

J. Perkunas, 31 E. 125-th st. New York, N. Y.

Brangus drauge:—

Pamenat, kad gavęs jūsų ir dr-gų Želvienės ir Stanelio pasirašytą gromatą, užprašančią «Lietuvių Socialistų Partijai» privolę, pranešiau, kad prie pirmos progos, dalyką perduosiu Išpildomajam Komitetui.

Ir jo sueigoj 2-rą ir 3-čią kovo todėl, tai išpildžiau ir čia įdedu suženklintą (marked) jo nutarimų kopiją, iš kurios suprasit išrišimą šio ir kitų lytinčių svetimkalbes organizacijas klausimų.

Teipgi prisiunčiu ir išleistos pereitam lapkryty «Urėdiškos Apžvalgos» kopiją, kurioj randasi originališka Draugų Suomiečių propozicija, kuri, pritariant Išpildomajam ir daugumui valstijinių Komitetams, užsibaigė įsteigimu tautiškos suomiečių Išguldytojaus kanceliarijos, mūsų stovenėj.

Kaip tik dr-gas Wilen nupieš Išguldytojaus kanceliariją lytinčias taisykles ir padavadijimus, pildydamas užgirtą įnešimą, aš išsiuntinėsiu nuorašus visoms žingeidaujančioms organizacijoms.

Broliškai

J. Mahlon Barnes,
Tautos Sekretorius.

«Urėdiškoje Apžvalgoj» mus telyti tiktai perstatymai, kurie jau tilpo 4-tam mūsų «Kovos» numery, todėl čia juos neatkartosiu; Išpildomojo-gi Komiteto «nutarimuose» dėl mūsų paženklinti sekanti paragrafai:

«Untermann įnešimas. Patart Tautos Sekretoriui kad jis susizinoję su visomis svetimkalbėmis organizacijomis, perstatytų joms suomiečių Išguldytojaus kanceliarijos plianą ir rodavytų kad įsteigimu tokių kanceliarijų visos jungtųsi su Socialistų Partija, su pasarga, kad Išpildo-

Nelaimingas.

LIUDNAI slenka žiemos laikas, bėga diena po dienos, savaitė po savaitės. Kaip tai rusčiai žiuri gamta į savo likimą, kaip ir rodos gailisi tų linksmųjų vasaros dienų. Kartais užkloja savo liudną, apsiniaukusį veidą balta sniego užklode, bet apibertą saulės spinduliais vėl greitai nusiblaivo. Bet tas neilgam. Ir vėl užaina ta pati liudna išvaizda gamtos, ir vėl visur niauku, neramu...

Nelinksmas gyvenimas ir vargšų žmonių: tankiai girdisi jų gaudųs dėjavimai ir vaitojimai.

— Ak, tas vargas, vargas!.. Kada jam bus galas... kada nutruks tie vergijos pančiai... — sudėjavo jaunas vaikinai, nesenei atkeliavęs iš Lietuvos, ir vėl nutilo.

Jis visados toks tykus, užsimastęs; visados paskendęs giliose mintise, Ir dabar jis sau vienas sėdi užsidaręs «ruime» ir mąsto pasirėmęs rankomis galvą, kaip ir rodos stengėsi išrišti kokį tai didelei svarbų klausimą. Iš jo veido matyti, kad jis jaučia kokį tai skausmą, kokį tai sloginantį jo širdį sunkumą. Nors ir tyka jo kambary, bet už durių, kitam

masis Komitetas, Išguldytoją, už tam tikras priežastis galės atšaukt. Įnešimas priimtas.

Laiškas nuo K. Rutkaus iš Philadelphia, reikaluose Lietuvių organizacijos ir 1-mą dieną Gegužio atsibusenčios Konvencijos.

Įnešimas. Kad Sekretorius būtų įgaliotas siųst Lietuvių Konvencijon pasiuntinį. Įnešimas priimtas.

Sekretorius Barnes perskaitė Lietuvių Socialistų organizacijos gromatą, užprašančią privolę.

Klausimas suvienytas su nutarimais apie Išguldytojaus kanceliariją ir pavestas pasiuntiniui.

Tardamas ačių už jo pasišventimą, apart kit-ko rašiau: «Nors sąveikmė ant «socialistiškų» išlygų tapo užprašyta ir buvo laukiama kuoviltinčiausiai, tečiau, kad Išpildomasis Komitetas ir vėl užgyrė tąs «gešeftines» vienijimosi metodus, savistovė privolė ir veikmė — man rodos — neišvengiamos; nes mokėti Partijai duoklę be jokios literatiškos nuo jos paramos, mums, kaip svetimka'biams, juk reikštų nieko daugiau, kaip tik nyką!

Vienok, klausimą teišriš tik Konvencija, ir Jūsų pasiuntinys ten, beabejonės, pagelbės abejiems susiprasti kuogeistniausiai.»

Jūsų dėl Revoliucijos

J. Perkunas.

Pasarga. J. Želvienei. Tad perskaityk pereitų metų «Kovos» 26-tą N, ir žinok, kad klysti.

A. Staneliui: Tai kodėl? Sumanei ką geresnio? Ko tad tyli?

J. Perkunas.

kambary, girdėtis balsai kortuojančių: vyrai susėdę apie stalėlį drožė «kiksą». Bet jis teip paskendęs į savo mintis, kad rodos nieko negirdi ir mąsto toliau teip tykiai; tik retkarčiais, turbūt atsiminius kokį liudną atsitikimą, išsiveržė iš jo krutinės gaudus atsīdusimas, ir jis kaip ir nusigandęs ko apsižvalgo aplink savę.

Bet štai kas tai pasibaldė į duris, ir jis tuoj prišokęs prie durių jās atidarė, ir jaunas vaikinai, jo draugas, pasirodė tarpdury.

— Labas vakaras! — tarė įeidamas Jurgis. — Na, kas pas tavę girdėt, Praniuk?

— Nieko labo, drauge. — nelinksmiai atsakė Pranyš. — Gerai kad atėjai, Jurguti; šėdien dailus vakaras, einava pasivaikščiotų, nes man iki gyvai mėšai nugriso per visą dieną namie sėdėt... gal nors mieste bus ramiau...

— Gerai, galim eiti... — sutiko Jurgis, — pasikalbėsiva dar apie šį-tą ir bus abiem smagiau...

Ir jiedu išėjo. Abudu buvo apie ką tai užsimislinę ir nė viens nedrįso pertraukt savo mintis. Bet Jurgis pirmutinis pertraukė tylą ir paklausė Pranio, ar negavo kokį laišką iš Lietuvos, nes jis jau senai negaunąs jokios žinios iš ten.

— Teip, gavau vakar nuo tėvų, — prisipažino Pranyš. — Smagią naujieną, ar žinai, praneša. Iš mūsų valsčiaus į

Iš gyvenimo partiju ir sąjungu.

¶ Ant gegužio 9-tos dienos tapė atidėta teismas trijų sujimtų anglekasių vadovų — drgg.: Moyer, Haywood ir Pettibone, kuriuos kapitalistų valdžia nelegališkai iš namų išvogė, idėjo kalėjiman ir jieško priekabių, kad juos nužūdyt. Ikišiolai jokių kaltybių nerado, bet už tai išsiaiškino daugelis tokių biaučių darbų tarpe pačių kapitalistų, kad pačius persekiotojus maža da būtų po sykį pakart. Lauksime dabar to garsaus teismo, kur kapitalistų valdžia teis Boise, Idaho valst., ne tiktai tris nekaltus žmones, bet ir visą darbininkų judėjimą. Lietuviai darbininkai! Nepamirškite prie progos aiškint savo tamsesniams broliams kapitalistų valdžios šunybes.

¶ Eina perstatimai kandidatų nuo «Soc. P.» į ateinantį tarptautišką socialistų kongresą Stuttgarte; jau koks desėtkas yra perstatytų; neužilgo eis jų visuotini išrinkimai.

¶ «Soc. P.» Tautos Išpildomasis Komitetas perleidė per valstijinių komitetų balsavimus sekančią rezoliuciją, skiriamą įteikt Tarpt. Soc. Kongresni:

« Paakiui plėtojanties kapitalizmo surėdimui, neišvengiami pasidaro darbininkų kilnojimais iš vieno krašto kitan: pats jau išdarbysčių mechanizmas tarptautiškas, todėl ir darbininkų mūgė (rinka) darosi tarptautiška.

« Darbininkų kilnojimosi sriovė gimsta iš augančių naujosios išdarbystės spėkų, iš stambėjimo kapitalizmo įrėdinių ir juoba ištempiančios tarptautiškosios kliasų kovos. Tie apsiereiškimai, daugiausiai, ir gimdo ekonomišką spaudą, politišką ir padermines neapykantas bei persekiojimus; ir dėlto daugumas darbininkų tampa priversti danginties iš savo tėvynių.

« Bet, neretai darbininkų kilnojimos yra tyčia skatinamas per garlavių ir geležinkelių bendroves, žemės pirklus ir kitus kapitalizmo pramoninkus, kurie melagingomis vilionėmis masina didelius darbininkų skaičius į naujus kraštus.

« Tokių viliokų aukos dažnai meta savo darbą, namus ir drau-

paviatį išrinko du įgaliotiniu ir abudu — socialdemokratai. Nors kunigai gana keikė ir purvais drabstė socialistus ir liepė žmonėms jų nerinkt, o per rinkimus net zakristijonas, vaikščiodamas po žmones, ragino rinkt tik kunigus, bet valstiečiai pasirodė nebėsa jau teip tamsūs, ir išsyrinko jiems patinkamus vyrus. Ant kiek matyt dabar iš laikraščių, — kalbėjo toliau Pranys, — tai į busenčią antrą Dumą paklius dar daugiau valdžios priešų, negu jų buvo pirmoje; ir šita Duma bus gal dar aštresnė ir, žinoma, vėl prisieis valdžiai ją išvaikyt. Mano nuomone, kad žmonės jau teip daugel kartų valdžios begėdiškai prigauti, nesiduos daugiau už nosės vadžiot. Nežmoniški caro valdžios budelių apsiėjimai gana įerzino žmones ir jau kantrybė pas juos baigias. Ir kad išvaikius šitą Dumą gali liaudis sukilt, — aš misliu, kad apie tą nieks negali ir abejoti, — ir tada iškils kruvinas susirėmimas žmonių su valdžia. Žinoma, kovą laimės tik tada, kada bus žmonių pusėje geri sugabūs vadovai, geri agitatoriai, kurie nurodytų tamsioms minioms, kas reikia daryt...

Ir nutraukęs kalbą, Pranys vėla užsimastė, ir palaukėjęs, su gilum beviltiniu atsidusimu, pradėjo kalbėt:

— Ak, kaip aš dideliai apsirikau, apleizdamas savo kraštą tokiame svarbiame laike, kada verda kova už pagerinimą buvio, už geresnę ateitį, už laisvę!.. Manę tas galutinai bai-

gus, važiuoja ir kleidžia ant kelionių savo sutaupytus trupučius vien dėlto, kad nuvažiaus tėnai susitikt su neišpasakytai sunkumais ir vargais, o kartais susiduria naujame krašte literatiškai su badu.

« Abudu šituos kilnojimosi pavidalus reikia, žinoma, akiliai atskirt nuo gabenimo svetimtaučių darbininkų per kapitalistus, su tikslu tyčia paaštrint tarpe darbininkų lenktynes įvežamojoje šaly, nu mušt jiems algas ir sulaužyt jų organizacijų spėkas.

« Tokie įgabenti darbininkai, ar tai iš kapitalizmo kraštų pavieniais susiderėjusieje ir padariusieje kontraktus, ar tai įveždinti čielomis miniomis iš šalių dar kapitalizmo nepalytėtų — kur dar nėra naujųjų išdarbysčių ir kliasų kovos, — tokie darbininkai jau duoda gatavą medegą streiklaužių armijai, ir pagaliau neprieinami nė socialistų nė amatinių sąjungų propagandai.

« Teisybė ir protas pasako kiekvieno krašto darbininkams, kad tokius nelaimingus ir ne iš savo noro atkeliavusius jų kliasos ateivius, reikia patikt su taja pačia solidariškumo ir brolybės dvasia, ir pasielgt su jais lygiai kaip ir su kitais savo šalies draugais, nors savo apsigynimo sąmonė ir kušdėtų jiems, kad reikia neapsišvietusių ir neorganizuotų svetimtaučių neišleist.

« Pripažindamas, todėl, teisingais viršui išreikštus sąmoniaivimus, Kongresas išreiškia nuomonę ir patarmę, jog visuose kraštuose socialistai ir organizuotieje darbininkai privalo štai ką daryt:

1. Prikalbint svetimtaučius savo brolius prie organizavimosi ir ruošt juos prie pirmos kovos ant naujos dirvos; čiepyt į juos socializmo ir amatinių sąjungų mokslą; prijimt į darbininkų sąjungas ir patraukt kuogreičiausiai prie darbininkų judėjimo.

2. Spirties priešais kapitalistų užmačias ir iškedent jų melagingus apgarsinimus spaudoje, ir platinti aplinkraščius su pranešimais apie teisingą darbo stovį savo šalise, ypatingai per tarptautišką biūrą.

3. Visomis spekomis kovot priešais įgabėnimus pigių svetimtaučių darbininkų, ką daro kapitalistai su tikslu sugriaut darbo organizacijas bei, apsunkint darbininkų kliasos pragyvenimą ir

gia, kad aš negalėsiu niekuom padėt savo nuvargintai šalelei, negalėsiu jokios naudos atnešt savo broliams lietuviams. Aš turėsiu prasnaust tokią gerą progą, kada galima kuodaugiau labo savo viengerčiams padaryt... O, kaip bus dideliai laimingi tie, kurie kovos už tą teip brangią mums laisvę, už geresnę ateitį, o iškovoję savo tiesas, galės džiaugtis savo darbo vaisiais, nors ir daug dėl jų reikėjo pakelt vargo ir kraujo praliet; bet tada bus jau jų laimėta... O, kaipgi mes galėsime sugrįžt į savo tėvynę, kada mes prie kovos neprisidėjom; o jei ir aukaujam kokį centą, tai tas kaip mažas vandens lašas į didelę ugnį! Aukos, tiesa, yra didelė parama revoliucijoje; bet, kiek-gi mes jų sudedam, gėda net pasigirt. Męs čion pasirėdom, kaip ponai, o nematom, kad mūsų broliai nuplyšę, ir nejaučiam, kad jie alkani, nė juodos duonos nebeturi. O kiek kalėjimuose badą kenčia, tų neturtėlių, kurių niekas nešelpia!.. Ak, baisu ir pamislyt! Bet, ką tas aukas lygint. Juk ten brangus yra kiekvienas žmogus kurs gali tamsios minioms atidaryt akis ir parodyt kelią, kuriuom išvien eidami galės iškovot savo tiesas. Dabar nevienas iš mūsų rašome savo draugams, kad tvirtai laikytųsi ir kovotų, o dėlko patįs nenorim stot į eiles kovotojų. Mums čion geriau, čion nereikia mums krutinę statyt prieš mūsų priešo kulipkas; už tai mes mokam puikiai kitus paragint. Ak, kaip

trukdyt socializmo įvykdimą.

« Kongresas atsišaukia į socialistų atstovus visų kraštų parlamentuose, kad perveždintų įstatimus rymančius ant pamatinės, šioje rezoliucijoje prasmės; teipgi įstatimus, kad atvykusieji svetimtaučiai darbininkai greitai galėtų įgyt pilnas piliečių ir politikos tiesas. Kongresas palieka ant valios įvairių tautų polit. organizacijoms, kad čionai išreikštus principus pritaikintų prie savo krašto ypatingųjų reikalų ir sąlygų.»

¶ Mums praneša «Socialist Party» Tautos Komitetas, kad į mūsų partijos Susivažiavimą, Waterburin, atsiųs 28 balandžio savo atstovą, drg. Augustą Bentter; iš Hartfordo kuopos.

Korespondencijos.

Springfield, Ill. – Kovo 24 d. atsibuvo Viet. Liet. Rev. šelp. Komiteto parengtas su prakalbomis susirinkimas. Žmonių susirinkime lankėsi diktokai abiejų lyčių. Kalbėjo: J. Klembauckas, F. Klembauckas, V. Černiauskas, J. Marijonaitis ir A. Ukelis. Jie kalbėdami daugiausiai kliudė dabartinius laikus ir šėdieninį darbininkų vargingą padėjimą. Jie nurodė, kad mes teip vargingai skurstame vien tik iš savo pačių nesupratimo. Dėlei supratimo stokos kaskart krintame gilyn ir gilyn į mums užtaisytas visokių išnaudotojų kilpas. Ir kaip gailu, kad mes apie savę suvis mažai paisėjame. Su dvase ir kunu atsiduodame ant išnaudotojų valios. Už tai, ką jie nori, tą su mumis ir daro. Jie mus priverčia, kad mes viens kitą užmušinėtume, baisiausiai kankintume, nežiūrėdami į savo tėvus, brolius ir seseris. Ir mes šitą viską užkenčiame. Nors ir mes esame vistik tokie pat žmonės, kaip ir anie išnaudotojai – kapitalistai, karaliai, ponai ir kunigai. Juk gamta tokį pat kuną ir dvasę mums suteikė, kaip ir aniems išnaudotojams. Taigi, kodėl mes savo dvasios protą nejstengiamo paraudot prieš mūsų skriaudėjus, jeigu kasdien jaučiame mūsų gyvenime vis sunkesnius smugius nuo anų susivienijusių kraugėrių. Anie nepaisėja tikybos nei tautos,

mums negėda!.. Mes kitą statom ant pražuvimo, kad paskui lengviau galėtumėm sugrįžt į tėvynę ir naudotis jų iškovotomis tiesomis. Su kokia širdžia galės mus sutikt mūsų viengenčiai, kada mes teip mažai, arba ir visai nieko neprisidėjom prie kovos! Verčiau kur pražut, negu išgirst nuo savo sątautiečių paniekinimo žodį, kurio mes busim pilnai užsi-pelnę... Už tat stengkimės nors daugiau aukų sudėt, kad paskui kaip grįšim į Lietuvą, nekaistų mums akis ir negirdėtume jokių išmėtinėjimo žodžių!..

Prans, kurs teip karštai ištārė tuos žodžius, ant valandėlės nutilo. Mintys jo painiojos. Jurgis nieko neatsakė ir tylėjo. Matyt buvo, kad Pranio kalba darė ant jo nesmagų įspudį. Jau buvo dešimta valanda vakaro. Jurgis kaip tai liudnai atsisveikino Pranį, linkėdamas jam geros nakties, ir nuėjo linkon savo namų, mąstydamas apie Pranio kalbą.

— O, kaip jis nelaimingas, – pamislijo Jurgis, – kaip jis kankinaši... Kiek tai jis galėtų atnešt labo tėvynei savo

visi viens kitą remia ir visi sykiu mus spaudžia. Dėlto—gi ir mes privalome nepaisėti jokių trukdymų, bet drąsiai turime paduot viens kitam savo įvargusias rankas, ir eit ir vienytis po socializmo vėliava; susidėjus su viso svieto tokiais pat darbininkais, stot į kovą su mūsų išnaudotojais. Yra viltis, kad lengviau mes juos pergalėsime, – nes mūsų yra milijonai, o anų terionų tik maža saujelė.

Tokios kalbos klausytojams labai patiko, ką liudijo gražus jų užsilaikymas ir delnų plojimai. Būvo kalbėta teipgi ir apie Lietuvą ir dabartinį bėgį tənaitinės revoliucijos. — Ant pabaigos visi žmonės sustojo, išreikšdami kaipo pritarimą savo broliams Lietuvoje kovojantiems už laisvę. Keturi vaikinai pagiedojo Marselietę «Atsimeskim nuo senojo svieto». Potam dar aukų sumetė 7.05 ir linksmiai išsiskirstė kas sau.

Vincas Černiauskas.

Elizabeth, N.J. – Vas. 24 vietinė LSPA. 58-ta kuopa parengė prakalbas. Iš priežasties negražaus oro, žmonių prisirinko neperdaug. Pirmas kalbėjo drg. Grinius iš Brooklyno ant tēmų: iš kur kyla vargai kasdieniniame mūsų gyvenime, Amerikos laisvę ir apie biaurinimąsi žodžiu «socializmas». Alena Valentukoniūtė, iš Brooklyno, kalbėjo ir eilavo apie kapitalo augintinį. Atstovas LSDP. drg. P. Grigaitis, nuodugnai išguldė apie revoliuciją Rusijoje, finansų stovį paskutinės, ir apie išvaikimą Dumos. Ona Karaliūtė, teipgi iš Brooklyno, deklemavojo «Mes eisime mokslo keliais». Laike prakalbų buvo rinkius pinigų. Surinkta 6.35, iš kurių 2.35 pasiliko apmokėjimui lėšų rengime prakalbų, o 4.00 siunčiam «Kovos» redakeijon dėl perdavimo LSDP. Rengiant prakalbas lėšų pasidarė apie 5.50, bet kuopos draugai apmokėjo 3.15 iš savęs. Baigiant vakarą antru kartu kalbėjo drg. Grigaitis, apie išnaudojimą darbininkų per kapitalistus. Kalbėjo teip gerai, kad rodos beklauptum. Kalboje prisitai-kė prie žmonių supratimo, aiškino naudingumą socialistiškų kuopų, ką išgirdę – prisirašė 6 nariai. Abelnai visi kalbėto- karštomis kalbomis... Kiek sužadintų mus miegančių broliū!..

Prans teipgi nuėjo namų linkon paskendęs giliose mintise. Jo širdyje dabar siautė audra, mintys maišėsi, ginė viena kitą, – jis negalėjo jų suvaldyt. Ant galo, po ilgo karia-vimo su vidurine audra, iš jo krutinės išsiveržė graudus, gilaus nusiminimo beviltišku balsu, atsidusimas:

— Ak, aš nelaimingas, nelaimingas!.. Aš negalėsiu dalyvaut to išsiliuosavimo kovoje!.. Aš niekuom negaliu paremt revoliuciją... Ir teip pražusiu nieko labo nepadaręs savo nuvargintiems broliams... Galva mano skyla nuo daugybės minčių... širdis plyšta pusiau nuo skausmų, pamislilijus apie revoliuciją, kurios aš negalėsiu matyt pasibaigiant... negalėsiu dalyvaut kovoje už laisvę...

P. Posmyla.

jai ir deklamatorkos publikai labai patiko, ką išreiškė ramus užsilaikimas ir gausus delnų plojimas visiems kalbėtojams. Už poros savaičių po vakarui tankiai buvo girdėt kalbos tarpe žmonių: «Kad tie cicilikai visados teip kalbėtų, tai būtų aniuolai, o ne žmonės». — Kalbėtojams, klausytojams ir aukautojams kuopa ištaria širdingą ačiu.

Vijurkas.

Lawrence, Mass. — Kovo 21 d. buvo surengtos visuomeniškos prakalbos, kur buvo užkvietas kalbėtų drg. P.Grigaitis. Tai buvo ketvergo vakare. Žmonių prisirinko pilna salė. Susirinkimą atidarė drg. P.Ciras, paaiškino mierį ir perstatė drg. Grigaitį, kuris savo kalboje aiškiai ir plačiai nurodė pradžią ir dabartinį revoliucijos stovį, ir paragino prie aukų; pakalbėjęs pusantros valandos, truputį sustojo; į tą tarpą — R. Kentra padeklamavojo eiles: «Ilgai snaudė, kunigai, pabuskit». Draugai perėjo per salę, ir susirinkusieji sumetė, 9.40. Pinigus pasiunčiam «Kovos» redakcijon, skiriame LSDP. tiesiog ant bombų. — Susirinkusiems ir aukavusiems ištariam širdingą ačiu. — Toliaus vėl kalbėjo drg. Grigaitis; nurodė biaurius darbus juodašimčių ir Lietuvos kunigų, kurie stabdo svarbius revoliucijos darbus, ir savo pamoksluose skaitydami juodašimtiškus atsišaukimus, daug papiktina žmonių ir atšaldo nuo tikėjimo. — Kalba susirinkusiems labai patiko, ramiai klausė ir tankiai plojo delnais. Ant galo nurodė baisų įsikėrimą Amerikoje kapitalizmo, ir ragino prie vienybės. Nurodė, kad būtų labai gerai sutvert čionai LSPA. kuopą. Jam pabaigus kalbėt R.Kentra paklausė susirinkusiųjų, ar norėtų sutvert kuopą, viens garsus balsas atsiliepė, net salė nuskambėjo, kad butinai reikia sutvert, nes be to negali darbininkai gyvent ant svieto; tai buvo drg. F.Juškevčius. Tuoj jam pritarė daugėsni, ir susirašėm 15 sąnarių. — Pirmą susirinkimą turėjom 24 kovo, kur galutinai susiorganizavom ir išrinkom komitetą iš sekančių draugų: organiz. R.Kentra, išdin. J.Petrauską, prot. sekr. F.Juškevčių, turtų sekr. Z.Jankaucką, knyg. M.Gudauską. Susirinkimus nutarėm laikyt kas ketvirtą nedėlią kožno mėnesio, 2 po pietų. Ateinantį susirinkimą turėsim 28 baland. Jeigu gausim kalbėtojų, tai bus susirinkimas ant salės For-Bros, Oak st. — Žinoma, iš pradžios yra labai sunku, bet reikia turēt kantrybę ir viltę. Galima tikėtis, kad gyvuosme gerai, nes kuopa susidėjo iš sumanių vyrų. Knygas nupirkom ir užvedėm kuopuikiausiai. Nors ne senei susitvėrėm, bet ne mažai ir priešų radom; bet — tai niekas, su laiku susiprasim visi. Mūsų mieris: rengt prakalbas, mokintis teatrus, skaityt naudingus raštus ir gilintis į darbininkišką klausimą. Už tai ir mės, naujos kuopos sąnariai, stojame į eilę po raudona vėliava, paduodami savo draugams brolišką ranką ir šaukiame: šalin carizmas ir kapitalizmas! Šalin juodašimčiai ir visoki mūsų kraugeriai! Lai gyvuoja laisvė ir lygėbė! Lai gyvuoja socializmas!

Komitetas.

Pana, Ill. — Baland. 1 atsibuvo balius parengtas per tris socialistų kuopas: lietuvių, prūsų ir anglų, — revoliucijos naudai Rusijoje. Svetelių prisirinko pilna svetainė ir visi dailiai linksminosi. Liko pelno nuo balius 46.75. Pridėjus tulo anglo 50c, pasiunčiam «Kovos» rėdystėn, paskiriam LS DP. — Buvusiems baliuje, varde kovotojų už laisvę, ištariame širdingą ačiu. Vien tebuni papeikimas lietuviui p. Puidai, kurs su savo dviems draugais, visokiais budais bandė kenkt minėtam jungtiniam baliui, — parengė ir jie balių tą pačią dieną, su kokia tėnai drama vardu «Nesipriešink», o patįs-gi priešais darė, ir atkalbinėjo žmones, kad nepirktų tikietų nuo socialistų. Bet tuomi mažai mums kenkė: katras atjaučia darbininkų judėjimą, jųjų vargus, su noru pirko tikietus, kad tuomi padaryt savo broliams-revoliucionieriams pašalpa. Puida su savo draugais tik ant juoko savę pastatė, kadaži turėjo rodyt «dramą» prieš keletą slovakų...

Geriaus, broliai, nustokim priešinėsi geriems užmanimams, o pasirodykim, kad ir mės esame žmonėmis, kad norime laisvės sau ir savo tėvynei.

S.Stočkus.

Nashua, N.H. — Kovo 27 vietiniai lietuviai turėjo susirinkimą. Kalbėjo drg. P.Grigaitis, — apie carizmą ir kapitalistus, kurie mūsų darbininkus begėdiškai išnaudoja. Po prakalbų surinkta buvo revoliucijai 7.04 aukų, iš kurių atėmus lėšas už svetainę ir persiuntimą, pasiunčiame «Kovos» redakcijon 4.49.

Tamošius B.

So. Boston, Mass. — Kovo 17 d. liet. svetainėje (166 Broadway), atsibuvo prakalbos, parengtos per LSPA. 60-tą kuopą, kur buvo užprašytas P.Grigaitis; bet P.G. nesuspėjus pribut iš Brocktono ant paskirtos val., tapo perstatytas kalbėt drg. J.Danilevyčius iš W. Lynn., kuris trumpai perbėgo padėjimą žmonių Vokietijoje, Anglijoj, Prancuzijoje, Rusijoje ir Suvienytose Valstijose; sulyginęs visas, parodė, jog visur žmonės turėjo ir turi kovot už laisvę. 2. Kalbėjo L.Grikštas (vietinis), kuris nors trumpai, ragino klausytojus prie susipratimo, mosklo, meilės ir vienybės, bet tuom kartu įėjo svetainėn ir drg. P.Grigaitis; dėlto Grikštas sutrumpino savo prakalbą ir užbaigė, ir tapo perstatytas P.G., kuris pirmu kartu Bostone teip aiškiai, kaip veidrody išrodė visą revoliucijos bėgį, jos pasekmes, kas ją vedė, koku budu veda, ir kaip ji užsibaigs, t.y. turės nors gero bet kvailo Mikės galva kai kopustas nusirist. Toliau kalbėjo plačiai apie Dumą, jos rinkimus, apie atstovus, kliasas, kurios daugiausiai remia revoliuciją, kurios priešingos revoliucijai ir t.t. Ant galo ragino visus šelpt revoliuciją, aukaut kiek kas gali, dėlko padarius rinkliavą, surinkom 34.61. Kaštų 3.61. Liko 31.00. Užbaigė savo kalbą žadėdamas da pasilsėjęs pakalbėt, dėlto tapo perstatytas iš Brocktono K.Balčiūnas, kuris teipgi, nors trumpai, kalbėjo apie Lietuvos vargus ir šios šalies menamąją «liuosybę», kaip čion darbininkas išnaudojamas ir paverg-

tas. Potam kalbėjo antrą sykį P. Grigaitis, kaip savo akimis matė didžiausius žudimus, persekiojimus, ir laisvę pažadėtą kardais, bagnetais, ir armatomis vykdomą; toliau kalbėjo apie šios šalies vergiją, t. y. barbarizmą, kur be jokios kalties žmogų įmeta kalėjiman, — kaip tai padarė su Kolorados trimis darbininkų vadovais, kuriuos ir gali nužudyt tik vien už tai, kad buvo žmonės teisingi, geros ir gailios širdies ir buvo darbininkų vadovai, už tatau ragino visiems be skirtumo lyties ir tikėjimo mylėtis, rištis į vienybę, t. y. į darbininkiškas partijas — į LSPA. ir rengtis į tokią pat kovą su kapitalizmu čionai, kai Rusijoje su carizmu; ant galo meldė visų su juom sušukt už liuosybę ir revoliuciją Lietuvos ir Rusijos, už socializmą, ir už visus liuosybės kovotojus, o panieką carizmui, visai buržuazijai ir liuosybės priešuinkams. Ant galo atsisveikino, sakydamas, jog gal daugiau neteks pasimatyti. Paliko ant bostoniečių didelį įspūdį, daug ką mislyt, kalbėt ir svarstyt, nes da tokio kalbėtojaus Bostono lietuviai nebuvo girdėję nei matę; už ką tebuna jam garbė, o aš nuo savęs velinu kiekvienai lietuvių kolonijai parsikviest P. Grigaitį, kaipo kalbėtoją, o nesigailėsit.

J.P. Raulinaitis.

Delko aš esu socialistu.

Aš esmu socialistu dėlto, kad tikiu, jog šitas pasaulis priguli visiems, dėlto-gi žemė turi būt laikoma ir vartojama visų žmonių naudai. Privatiška savastis žemės, su jos gerybėmis, yra apgrobimas daugelio, keletu naudai.

Aš esmu socialistu dėlto, kad tikiu, jog ant jokio daikto neturi būt uždėta vertė nė mažesnė nė didesnė, negu yra reikalinga darbo padarimui to daikto. Jeigu vertė didesnė, kaip yra darbo ant daikto atidėta, tai pirkikas yra skriaudžiamas; jeigu mažesnė, — tai darbininkas yra skriaudžiamas. Jokis žmogus neturi tiesos gyventi iš kitų darbo.

Aš esmu socialistu dėlto, kad tikiu, jog kas turi įrankius ir mašinas, turi ir darbus, ir dėlto tikiu, kad įrankiai ir mašinos turėtų būt visuomenės savastis, kad darbininkams būtų liuosai prieinamas darbas. Prie darbo demokratija ir liuosybė yra neatskiriami. Darbas negali būti valdomas vienos arba keletos ypatų, be blogų pasekmių, be atėmimo liuosybės daugeliui. Visokia valdžia turi pareiti tiktai nuo pačių žmonių ir tiktai visiems žmonėms.

Aš esmu socialistu dėlto, kad tikiu į sistematiškai suorganizuotą darbą, visų darbininkų valdomą ir išpildomą, ir tik ant naujos visų dirbančiųjų, bet ne į dabartinę, nesuorganizuotą, anarchistišką arba kad ir suorganizuotą, bet sumonopolizuotą per mažą grupą piniguočių.

Aš esmu socialistu dėlto, kad tikiu, jog socialistiškam surėdimui užstojus, kada viskas kas yra viešai vartojama, bus ir vieša savastis, — išnyks tuomet melagystė, vagystė, apgavystė, paleistuvystė, girtuoklystė, patžūdystė ir kiti tam panašūs apsireiškimai, be kurių nėra galimu sukrauti tokius lobius, kokius kaip-kurie šędien turi. Vietą tų apsireiškimų užims meilė, brolystė, mokslas ir viskas kas yra paaukštinantis kūną ir dvasią.

P.M. Kaitis.

KĄ RAŠO LIETUVIŠKI LAIKRAŠČIAI?

Sumanesniejie Lietuvos kunigėlių draugai jau pradeda po biskip spardyt savo «vadovus», sutvertojus «krikščionių-demokratų». Koks tai Andrių Baltrus sušunka «Vilniaus Žiniuose» (N 49): «Krikščionis-demokratai, organizuokitės». Gana blaviai išrodinėjęs, kaip ne kam verta yra tos kunigėlių partijos politika, p. A. B. sako: ...«vieni iš jų (kr. d. Rd.) pripažįsta lygias tiesas žydams, kiti ne, vieni už priverstiną išpirkimą žemės, kiti ne, vieni spaliečiai, kiti kadetai, tretie tiesiosios tvarkos, o visi to pačio vardo naujo išmislo partijos... Patį nestengdami patraukti vežimo, nesutikdami su pažiūromis socialdemokratų ir demokratų ir su taktika pirmųjų, traukti vežimo neduodame, tramdome jiems darbą teip, kad anot mūsų kalbos nei pats kaulą graužiame, ne kitiems duodame. Už tat stovime bene ant vietos...» Paskui pataria «gudreniems» vyrams susivažiuot ir padaryt nutarimus, kurie išjudintų «krk. d.» iš vietos, ir šiaip užbaigia: «Lauksiu. Oi, laukia-laukia smūgis krikščionims-demokratams...!» — Pasirodė, kad Lietuvos kunigėlių vežimas teip sunkus, kad nė Amerikos vargšų, doleriai tepdami tekinius, negali išstumt. Iš tikro — smūgis. Reiktų surambėjusiems atgaleiviams dar didesnio.

* * *

«Vilniaus Žinios» rašo, kad jos teturi skaitytojų 2.750. Kaip dienraščiui, tai labai mankas skaičius. Abejonės nėra, kad «V. Ž-ių» skaitytojai nesidaugiau, dėlėi jos tankaus keitimo savo politiškujų pažiūrų — tai buvo tautiška-revoliucijinė, tai demokratiška, tai klerikališkai-ramios, tai klerikališkai-atbulos. Dienraštis Lietuvai yra brangus daiktas, bet ne kunigų rankose. Ir dabar jose beveik nėra nė šešėlio kovos su autokratiškąja caro valdžia. Bet už tai ir laukai ir plyšeliai kietai privaryti užpuldinėjimais ant socializmo ir darbininkų judėjimo. Kartais nes išsiveržia, anot vakarinės Europos progresistų — «inteligentiškasis-juodašimtizmas». Teip, numery 50 verčia iš laikraščio «Rus» tulo atgaleivio laišką, pilną nuosensų, ir tuomi siundo nesusipratusius žmoneles prieš mokslingąjį socializmą. Ne bus įstabu, jeigu išgirsim «V. Ž-ias» netekus gyvasties. Ir tai bus ne dėlėi lietuvių nerėmimo, bet kaipo bausmė už ignoravimą Lietuvos tikrųjų reikalų — laisvės ir duonos.

* * *

«Lietuvos Ūkininkas» N-re 11 rašo: «Kovo 10 d. nuo Suvalkų gub. atstovų P. Leono esame gavę laišką tokio turinio: — Prie konstitucionalistų-demokratų (kadetų) yra komisija «visų tautų tiesų lygybės». Įstojau ir aš į ją. Reikalinga, komisijos nuomone, sužinoti visokius įstatus, ukazus, cirkuliarus etc., — kurie dar turi veikiančią spėką ir kurie siaurina tautų tiesas. Man reiktų sužinoti tai, kas paliečia lietuvius. Užtat kreipiuosi prie Jūsų, prašydamas pagalbos».

Smagu girdėt, kad demokratų atstovas klaidžioja sau vienas Dūmos pasieniais ir nežino ką veikt, už ką kovot ir kokie Lietuvos žmonių vargai, — vadinas, nežino, kas jis, ir ko jis nuvažiavo. Nerazdamas nieko blogo iš valdžios pusės, lyg su kerštu atsišaukia į «L. Ū.» redakciją: «o, nagi, duokit šę jus savo skriaudas; aš niekur jų nerandu; paduokit šę gi tos valdžios cirkuliarus, gal ten ką rasiu... O kada kas demokratų pavadina popieriniais revoliucionieriais, tai tiesiog poniškai supyksta ir grynai mužikiškai iškolioja... Bet, argi tai ne popierinis tas p. Leonas, demokratų atstovas Dūmoje? Argi jis nemato, kaip Lietuvos žmonės kenčia ir vargsta, kad reikalauja da krėst suplėkusius valdžios cirkuliarus jieškodamas to visko? Argi jis nežino, kad visų Rusijos nelaimių priežastis yra ne ta, kad p. L. neiškrėtė cirkuliarų, bet — cariz-

masf..

* * *

Garsus skelbėjas juodašimtizmo laikraštis «Šaltinis» nebeišitenka savo juodajai apaštalytei dirvos Lietuvoje, todėl siekteli ir Ameriką. Antai 13-ame nr. aprašo New Yorko lietuvius ir vietinę mūsų partijos kuopą (LSPA.) paverčia į draugiją, vardu «Lietuvių savitarpinė pašalpa Amerikoje», kuri gerai darbuojantisi ir vasary atlošusi komediją «Dėdė atvažiavo» etc. Tuomtarpu tai buvo darbas mūsų 52-ros kuopos. «Šaltinis» tą gerai žino, bet pas jį «tikslas išteisina įrankį», nes tas jo vartojamas įrankis yra melas.

TARPTAUTIŠKAS ŽODYNĖLIS.

Albinosas (lot.) žmogus baltos odos ir plaukų, o raudonai žybsinčių akių.

Albijonas (angl.) senovėje duodamas Anglijai vardas, aukšta sala; šėdien tik poezijose teip vadina Angliją.

Albumas (l.) knyga veidrašiams idėt, arba įrašinėjimui ant atminties cilių.

Alchemija (gr.) prietaringas viduramžių mokslas, sulyg kurio, būk galima iš prasto akmens daryti auksą.

Alegatas (l.) priedas prie paduodamųjų kam dokumentų; davadas; paliudijimas.

Alegorija (gr.) panašumas.

Alenijacija (l.) atleidimas mokesčių, duoklių, lažo.

Alfa (gr.) pirmoji graikų abecėlės raidė; yra sakoma: alfa ir omega — pradžia ir pabaiga; perkeliama: viskas.

Al fine (it.) muzikėje reiškia: iki galo.

Al fresco (it.) teplionės ant šviežiai nubalnytų sienų.

Algebra (arab.) matematikos mokslas dalis, kur sukrautinas skaitlines išreiškia vietoje cifrų — litaromis.

DARBININKO KRONIKA.

Suomių (finų) socialistų laikraštis «Rawaaja», [adrisas: Box 408, Fitchburg, Mass.] turi 5.400 skaitytojų, ir praėjusiuose metuose padaręs gryo pelno \$ 3.600. Laikraštis yra sąveiklinės [kooperatyviškos] draugovės nuosavybė; spaustuvė ir išleistuvė prekioja \$ 10.000. Viso labo, su spaudai medega ir raštais, išleistuvės turtas susidaro į \$ 17.000.

Chicagoje pradėjo eit naujas, anglų kalba socialistų menesisnis — «Public Servant» (Visuomenės Tarnas), pašvestas socializmo ir revoliucijos prapagandai tarpe armijos ir laivyno kareivių. Kuopos ir pavieniai draugai gali užsirašyt ir tarp kitų praplatint. Prekioja metams 25c. Adrisas: 264 E. Kinzie st., Chicago, Ill.

Indianopolio socialistai rengiasi įkurti naują propagandos sąvaitinį laikraštį, kurs prekiaus 25c per metus. Tris NN išsiųs ant pažiūros dovanai, kurie pasiųs savo adrisą su reikalavimu ant šio adriso: Socialist Publishing Co., Indianapolis, Ind.

Kovo 15 pradėjo Chicagoje eit lenkų socialistų kasdienraštis «Dziennik Ludowy». Kaštuoja \$ 3.00 per metus, \$ 1.00 už 3 mėnesius. Adrisas: 627 Milwaukee Ave., Chicago, Ill.

Socialistų mėnesinis laikraštis «Ariel», rėdomas drg. Littlefield, Westwood'e, Mass., spauzdina J.Spargo dramą: «Ne kaltas», kurios tema pajimta iš nekaltai areštuotųjų Idahos kalnakasių (Moyer-Haywood-Pettibone) gyvenimo. Dailus laikraštukas, pilnas gražios medegos, prekioja vos 50c per metus.

Mums praneša draugai iš Bristol, Conn., jog jie ten sutvėrė L SPA. kuopelę iš 4 sąnarių. — Sveikinam ir kviečiame prie rimto ir kilto darbo.

Baland. 10 pasimire Berlyne vienas iš gabiųjų vokiečių socialdemokratų, Ignas Aner. Toliau paduosime jo biografiją.

Žodis į draugus agentus.

Malonų draugai «Kovos» platintojai!

Šiuomi, vardan visos partijos draugų, ištariame Jums visiems širdingą ačių užu stropų platinimą to mūsų vienintėlio Amerikoje darbininkų organo. Vaisiai Jūsų triūso labai nudžiugina, nes brandūs: kur tiktai darbštesnis agentas, tuoj iš tenai daugiau randasi skaitytojų, dauginasi mūsų partijos kuopelių nariai, arba net ir naujos kuopos tveriasi.

Linkėtina ir kitiems visiems agentams, kurie da ne po daug «Kovos» išplatina, kad išrastų būdus kuodaugiausiai jos pavienių numerių išparduot, arba surinkt desėtkus naujų «Kovai» skaitytojų. Tuomi toli pirmyn pažingėsim, negu ikišiolai atėjom. Pasidauginus skaitytojams, sustiprės partijos turtas, ji (partija) pasirūpįs tą «turtą» apverst ant žmonių apšvietimo: ar tai da vėlei padidįs pačią «Kovą», ar išleis mėnesinius priedus, arba užlaikys apmokamus gerus raštininkus, kurių kiekvienas parašytas žodis bus kaipi kritulėlis šviesos mūsų tamsiame gyvenime.

Kurie agentai neįstengia tiek išparduot «Kovos», kiek dabar jiems siunčiama, lai praneša, kiek besįst, — nes mes jau trumpai besiverčiame su 2.000 egzempliorių; reikės tuoj spauzdīt daugiau; žinoma, bus daugiau ir kaštų. Todėl, kurie neišparduoda, te praneša; reikės sumažint skaitlių, kad bereikalo daug nespauzdint ir nedaryt partijai kaštų.

Bet, mums būtų daug smagiau, kad agentai mums bombarduotų, kad kas savaitę daugiau jiems prisiųstum. Draugai! Išnaudokit kiekvieną progą «Kovos» išplatinimui susirinkimus, balius, teatrus, vestuves, krikštynas, bažnyčias, saliūnus ir tt.

Keletas yra užsivilkę su prisiuntimu atskaitų. Meldžiamė visus iki III. Susivažiavimo atsisteist, kad galėtumėm gaut nuo susivažiavusių atstovų širdingą ačių už stropų agitacijoje darbavimąsi.

«Kovos» Administracija.

KRASOS DĒZUTĖ.

Keletui draugų. Redakcija ir administracija nuoširdžiai prašo draugus, kad rašydami laiškus visuomet padėtų ir savo aiškų adrisą. Su pašaliniais reikalais kreipdamies ir reikalaudami atsakimo, įdėkite už 2c. krasos ženklelį.

S. Diemontui, Kewanec. Tamistos apgarsinimas: «Didzausis mundriausis išradimas keip greite žmagus geli likti Bagotas» — netilps. Be galo ilgas ir viliojantis. Bijome, kad Tamista nepadarytumei visų kapitalistais prieš kuriuos mes mat kovojam... Atleisite už juoką.

Bulie Stukis. Tokie juokai «Kovai» netinka; pasiuntėm «Dilgėlėms».

APGARŠINIMAI.

ADRESAI

Liet. Soc. Part. Am. Centro Komiteto:

Organizatorius A.Petratis,
397 N. Front str. Grand Rapids, Mich
Sekretorius susin K. Rutkus,
1418 So. 2-nd st., Philad. Pa.
Sekret. turty — P.Bukšnaitis,
141 Washington st., New York, N.Y.
Išdininkas — T.Andziulaitienė,
SE Cor. 12th & Ritner st's Philad, Pa.
Knjgius — A.Bernotas,
1418 So. 2-nd str., Philadelphia, Pa.

L.S.P.A. finansų apyskaitos.

Iplaukimai:

Mėnesinių: Mc Kees Rocks, Pa. 4.20. Sheuandoh, Pa. 9.00.* Chicago, Ill. 22 kp. 2.65. V.Kaunas, Bröckton, Mass. 2.40. *Prenumerata:* J.Kašalinas, Nashua, N.H.; P.Gedanavyčius, Elizabeth, N.J.; S.Krisčiukas, Brooklyn, N.Y. — po 2.00. L.Rušinas, Phila. Pa.; S.Kvilanas, M.Petratis ir J.šeinis (Lietuvon) — po — 1.00. L.Lenkaitis, Arlington, Ill. 1.50. J.Besasparys (Škotijon) 90c.* K.Vasiliauckas, Pittsburg, Pa.; V.Jokubavyčius, Montello, Mass.; M.Miežinskas, Baltimore, Md. — po 2.00. P.Lazauckas ir A.Garliauckas, Balt. Md. — po 1.00. V.Raudonius, Collinsville, Ill. (Subs. kort.) 1.00. Pavieni «K.» NN: K.Lesevyčius, Hartford, Conn. 1.88. F.Norvydas, New York, 60c. Viso 42.13 Buvo 243.95 Viso 286.08

Išleidimai:

Redakcijos reikalai; Benzina 5c. Už laikraščių 22c. Krasos ženklelių 1.00. Tekniška «K.» dalis: Spauda 13.60. Popiera 20.40. Išsiunt. 2.30. Expressas 2.00. Važinėjimui 36c. Renda 10.00. Litarų 3.25. Viso 53.18 Iėjo 286.08 Išėjo 53.18 Lieka 232.90

Literatūros Fondas.

P.Klembauckas, Springfield, Ill. 50c.
Buvo 21.13 Viso 21.63

LSPA. Centro Izdininkas

T. Andziulaitienė

AUKOS.

Revoliucijos reikalams:

Spring field, Ill. surinkta Kazio Laguno varduose; K.Lagunas, A.Denis — po 50c. B.Lagunas, P.Lurkus, M.Baranauskas, J.Zulius, M.Gavenaitis — po 25c. Viso 2.25
New Britain, Conn.: J.Daneševičius 75c. J.Sapis J.Girdauckas, J.Babkauckas, M.Neimonas, A.Pajaujis, J.Maželka, P.Pitkauskas, M.Prapuoleniute — po 50c. E.Senkuvienė, K.Senkus, J.Ambrazevičius, M.Ambrazevičienė, J.Senkus, J.Juknietis, J.Pisarevyčius, A.Gataveckas A.Pitkauckas J.Jozapavičius J.Kairis, Vielutis V.Vinikaitis, J.Glinckas V.Pikutis A.Didulskis, A.Malinauckas, V.Sabaliauckas K.Danisevyčius, J.Sabas, S.Lukšis J.Lukšis, J.Gudžinskas, S.Bagdonas T.Mickevyciūtė, O.Sabačiute, A.Bračiulienė — po 25c. V.Sabintė 35c. U.Lesevyčienė, M.Pasaurienė — po 15c. J.Malinauckas, E.Malinauckienė, J.Bračiulis, V.Ambrazevyčius O.Petruskevyciūtė, J.Maziliauckas — po 10c. Smulkių 4.76. Viso (išimant 11c. per-

siuntimui) 17.51
Spring field, Ill.: J.Rimkus 75c. J.Žvingila, A.Raulinaitis, J.Grigalevičius, A.Gudauckas, J.Spenceris, K.Lagunas — po 50c. V.Burba 45c. V.Černiauskas, J.Žvingila, T.Galinis, J.Petravičius, V.Žvingila J.Gvazdinskas, A.Kisielius, J.Marijonaitis, J.Brundza, J.Jonikas, A.Arminas — po 25c. T.Puišis 10c. Viso 7.05
Surinkta krikštynose M.Stanyno sunaus Vytauto; V.Burba, M.Stanynas — po 50c. V.Černiauskas V.Stanynas, J.Pestlininkas, Antanina Pestininkienė, A.Ukelis — po 25c. Viso 2.50
Už salę ir persiuntimą atsiitraukia 1.10, Prisiunčiam Viso 8.45
Nashua, N.H. lietuviai per drg.Grigaičio prakalbą 4.49
Panna, Ill. per S.Stočkų nuo tarpt. soc.baliaus 47.05
Elizabeth, N.J. per drg. Akelį 4.00
Buvo 488.83
Viso 572.58

Aukos Kankintiniams.

Springfield, Ill.: P. Klembauskas 50c. A. Klembauska 1.00
T.Krikščionaitis 25c. J.Marijonaitis 25c. Viso 2.00
Buvo 23.95 Viso 25.95

Pranešimas.

Guodotini draugai ir atstovai: 50, 57, 54 ir 55-tos kuopų! Šiuomi pranešu, kad IV-to Pittsburgo Rajono susirinkimas atsisub 21 baland. Meldžiu kuopų atstovus, kad visi pribūtų į tą svarbų mūsų susirinkimą, nes turėsime daug svarbių klausimų išrišti. Teipgi bus rinkimas delegato į ateinantį Partijos Susivažiavimą, ir bus baliaus apokavimas. Teipgi užkvičiam ir pašalinius visus draugus ir drauges. Kalbėtojas bus P.Dubickas. Maloniai kviečiam visus pasiklausyti. — Tas susirinkimas su prakalbomis atsisub, Shemchult Hall, po N 104 Bell Ave. Mc Kees Rocks, Pa. Prasišės nuo 3 val. po pietų. Rajono sekr. B.Kondratavycius.

«Lietuvos Dukterų Draugystė»

visus maloniai užprašo atsilankyti ant parengto Baliaus, Teatro ir Koncerto. Atsisub 6 gegužio, 1907 m., New Auditorium salėje 751-753 So. 3-rd Str., Philadelphia, Pa. Teatrą atloš pirmos LSPA. kuopos «Teatro Mylėtojų Grupa» po vardu «Žentas dėl parodos». Pradžia 8 val. vakare. KOMITETAS.

Pirkite «Farmoms» žemę!

Netoli nuo Chicago, Michigan valstijoje parsiduoda 40.000 akrų žemės gabalais po 40 ir daugesnei. Prekė akro — nuo \$5 iki \$12. Norintieji plačiau dasižinot kreipkitės į:

A. Kiedis,

59 W. 14 Pl. CHICAGO, ILL.

SUSIRINKIMAI.

Philadelphia, Pa. 1-mos LSPA, kp. mėnes. susirinkimas atsisubna 4-tame štarinike kožno mėnesio, Laisvės Kliubo salėje, po nr. 913 So 2-nd st., 8 val. v. DISKUSIJŲ susirinkimas atsisubna kas nedėdienį, salėje po nr. 513 So 4-th st. 2 val. po pietų. Sekr. A.Bernotas, 1418 So 2-nd st.

Cleveland, O. 3-čia LSPA. kuopa laiko susirinkimus keturius sykus mėnesį: partijos reikaluose 1-mą ketvergą 7 val. vakare; dainų: 2-ą ir 3-čią nedėdienį, 1½ val. po p. diskusijų: 3-čią ketvergą, 7 val. vak. (Susir. atsisubna ant „Arch Hall“, 2565 Ontario st.

Organiz. I.P.Lapinekas, 2012 Lakeside ave.

Chicago, Ill., 4-tos kuopos LSPA. susirinkimai atsisubna pirmas bus laikomas po viess dalis miesto su prakalbam. O antras, mėn. susirinkimas atsisub paskutiniam nedėdieny kožno mėnesio 2 val. po pietų, po No. 869—33rd place. Organizatorius A.Zimontas, 3120 S.Halsted st.

New Britain, Conn. 5-ta LSPA. kuopa laiko susirinkimus kas 1-mą ir 3-čią nedėdienį kožno mėnesio, svetainėje „Socialist Party Headquarters“, po nr. 268 Main str.

Sekr. K.Senkus, 201 Washington st.

Pittsburg, Pa. 6-ta kuopa laikys viešą susirinkimą su prakalboms, 5 d. Gegužio, 2½ po piet, L.M. Dr-tės name, po N 142 Ohio st. Draugai iš visur nuoširdžiai kviečiam.

Rochester, N.Y. 7-ta k. LSPA. susirinkimai laikosi paskutiniam nedėdieny kiekvieno mėnesio, po No. 328 Clifford str.

Sekr. K.VAIVODA, 43 Spring st. Brockport, N.Y.

Wilkes Barre, Pa. 9-ta kuopa laikys susirinkimą 7 d. balandžio, antrą val. po pietų, po nr. 251 Moyall str.

KOMITETAS

Newarko, N.J., 11-ta kuopa LSPA. laiko susirinkimus kas pirmą ir 3-čią subatą kožno mėnesio, po nr. 144 Adams str. 7.30 val. vakare.

Sekr. A. STANELIS, 74 West str.

Springfield, Ohio, 12 k. LSPA. susirinkimai atsisubna kas pirmą nedėlią mėnesio, po No. 166 E. Main str.

Baltimore, Md. 14-ta kuopa laiko susirinkimus kožno mėnesio pirmą pėtnyčią, 8 val. vakare, lietuviškoj salėj ant Barre str. Org. P.Grinlius, 210 S. Eutaw st.

Minersville, Pa. 15-ta LSPA. kuopa nutarė laikyti susirinkimus kiekviena pirmą nedėdienį kožno mėnesio, 2-ą val. pietų, salėje J.Lietuvinko.

Prat. rašt. J.RAMANAUCKAS BOX 181

Brockton, Mass. 17-ta LSPA. kuopa laiko susirinkimus 1-ame utarnike kožno mėnesio, 7 val. vakare, salėje L.J. K. 1 Arthur st.

Fin. Sekr. V.J.PETKŪNAS, 303 N. Main st.

Brooklyn, N.Y. 19-ta kuopa laikys mėnesinius susirinkimus nedėlioms po pirmam. Prasišės nuo 2 val. po pietų Teipgi bus laikomi susirinkimai kožną ponedėli nuo 7.30 vakare s etalnėje 73 Grand Str. Brooklyn, N.Y.

Sekr. M.Jokubaukas

Chicago, Ill. 22-ros kuopos susirinkimai laikysis naujoj vietoj: M.Mieldažio salėje, 68 W. 25-th st. Susirinkimai su diskusijoms bus laikomi duok mėnesį: po 1-am pirmą nedėdienį ir po 15-tam. 2 val.

Sekr. S.SZIMAS, 13 W. 24-th str.

Spring Valley, Ill. 23-čia k. laiko susirinkimus kožną ant-ą ir paskutinę Nedėlią mėnesio, 4-tą val. po pietų. 1-as susirinkimas bus Partijos reikaluose; 2-as diskusijų. Lalky-sis M. Maželkos salėje, ant Dakota str. Sek. J.BANIULIS.

Plymouth, Pa. 24-ta kp. LSPA. laiko susirinkimus 1-mą ir 3-čią seređą kiekvieno mėn., nuo 8 iki 10 val. vakoro, po No. 1 Church st. [kerte Centre ave. ir Church str.] 1-as susirinkimas byva dėl partijos ir kuopos reikalų, antras — lavinimosi arba apšvietos. KOMITETAS.

Naugatucko ir Union Cyties, Conn. 25 LSPA. kuopa laiko savo susirinkimus 1-mą subatą po pirmam kožno mėnesio, 7.30 vakare, po nr. 15 Diamond st., Union City, Conn. KOMITETAS.

New Haven, Conn. 27-ta kuopa LSPA. laiko susirinkimus kas seređos vakarą, pradėjus nuo 8 val. L.U. Kliube, 521 Grand Ave. KOMITETAS.

Senandorio 28-ta k. LSPA. laiko susirinkimus kas dvi savaiti, ant kampo North-West Main ir Lloyd ulyčių, ruimas 5. KOMITETAS.

Springfield, Ill. 29-ta LSPA. kuopa laikys susirinkimus kas 3-čią nedėdienį kožno mėnesio, 7 val. vakarė, Paddy William salėje, po nr. 122½ N. 6-th str.

Sekr. J. KLEMBAUSKAS, 7 Mil Row

So, Bethlehem 31 kuopa laiko Susirinkimus, kas 1-mą subatą kožno mėnesio 7 val. vakare pas drg. F.Masulevičią, 710 5-th st.

KOMITETAS.

Waterbury, Conn. 34-tos kuopos LSPA. susirinkimai atsisubna sekandčią mėnes. susirinkimas partijos ir kuopos reikaluose 3-čiame ir diskusijų 1-mame nedėdieniuose kožno mėnesio, 7½ v. vakare, po nr. 950 Bank str. KOMITETAS.

Los Angeles, Cal. 39 kp. laikys susirinkimus kas 3-čią nedėdienį po 1-mam, po No. 114 S. Spr Str.

A. Žiugžda.

Worcester, Mass. 40-tos LSPA. kuopos susirinkimai atsisubna du kart per mėnesį: kas 2-ą ir paskutinę subatą mėnesio, nuo 7.30 vakare, Socialist Headquarters kliube 16 Mechanic st.

Fin. Sekr. V.Narijauckas, 2 Suffolk st.

Bridgeport, Conn. 41-ma LSPA. kuopa laiko susirinkimus kas 1-mą mėnesio nedėdienį, po No. 426 Main str. Org. J.G.SAGEVYČIUS.

Easton, Pa. 42-ra LSPA. kuopa laikys susirinkimus kas 2-rą nedėldienį kožno mėnesio, po No. 600 Pine str.

KOMITETA

St. Louis, Mo. 41-ta LSPA. kuopa laikys susirinkimus kas 3-čią nedėldienį kožno mėnesio, 2 val. po pietų, Haru-gari salėje, kampas 10-tos ir Carr gatvių

Sekret. J.K.VASILIAUCKAS, 1701 N. 10-th st.

Paesala, N.J. 45-ta LSPA. k. laikys susirinkimus kas 4 tą nedėldienį kiekvieno mėnesio, svetainėje p. J. Apaliaskio, 162 First st. 5 v. vakare.

Sekr. P. Norkus, 125 3-rd St.

Mahanoy City, Pa. 46-tos LSPA. kp. susirinkimai atsibus sekandiai: mėnesinis susir. partijos ir kuopos reikaluose laikys paskutiniam ir diskusijų antrame nedėldieniuose kožno mėn. po No 304 W. Centre str.

Sekr. J. MICKUNAS, 1233 E. Pine str.

Panna, Ill. 48-ta kuopa laikys susirinkimus duok mėnesį — po kožnos 10-tos ir 25-tos sereodos.

Rašt. prat. ir turtų, J. Prudziūnas.

Hartford, Ct. 49-tos LSPA. kuopos susirinkimai atsibūva 3-čiam nedėldieniu kožno mėnesio po N 21 Arch Str.

S. STANKEVYČIUS, Organizatorius 60 Wells St.

Mc Kees Rocks, Pa. 50-ta LSPA. kuopa laiko susirinkimus kas antrą šventadienį kiekvieno mėnesio, 3¼ po pietų, pas kuopos sekretorių K. Česuną, 217 Bill Ave., Mc Kees Rocks, Pa.

Grand Rapids, Mich. 51-ma kuopa laiko susirinkimus kas pirmą ir trečią nedėldienį kožno mėnesio 2½ val. po pietų, po nr. 38 W. Leonard St. Wilmont salėje.

Org. J. Martinkaitis, 141 Crosby Str.

New York, N.Y. 52-ra-LSPA. kuopa laikys susirinkimus kas antrą ir ketvirtą nedėldienį kožno mėn., antrą val. po pietų, po nr. 134 E. 7-th st., Thomkyn's Square; tarpe Ave A. ir Ave B.

Kuopos Sekr. J. Baranauskas, 532 W 45th st.

St. Clair, Pa. 53-čia LSPA. kuopa laikys susirinkimus kožną ketvergą po 1-mai dienaį mėnesio, 7 val. vak., pas drg. Dėdulaitį. Mielai visus draugus užkvičiam ir prašom atsiveist naujų.

Sekr. A. Žukauskas.

Courtney, Pa. 54-ta LSPA. kuopa laikys susirinkimus kas mėnuo, pripuolnčiam po 15-tos mėnesio dienos nedėldieny, nuo 3 val. po pietų.

Organ. D. Lekavyčius, Bx 7

Allegheny, Pa. 55-tos LSPA. kuopos atsibus susirinkimai kas antrą ir kaš ketvirtą nedėldienį mėnesio, 3 val. po pietų, namuose Išdinko, J. Stasevyčiaus, po n. 1112 Magnolia.

Youngstown, Ohio 56-ta kuopa laikys susirinkimus du kart mėnesį: po 1-mai ir po 15-tai nedėldieniuose, 2 val. po pietų, po N 262-266 E. Federal str. room 19.

Organ. J. J. SMALIS, 270-274 E. Federal str.

Wilmerding, Pa. 57-ta LSPA. kuopa laikys susirinkimus antrą ir paskutinį nedėldienį mėnesio, L. N. Klūbe.

Elizabeth, N.J. 58-ta LSPA. kuopa laiko susirinkimus kas antrą sereodą kožno mėn., po N 111 Pine st. J. Baturos salėje. Sekretorius K. AKIALIS, 105 Bond st.

Jersey City, N.J. 59-ta LSPA. kuopa laiko susirinkimus kas trečią nedėldienį kožno mėnesio, 3-čią val. po pietų pas drg. Granskį, po nr. 200 Warren st.

KOMITETAS.

So. Boston, Mass. 60-ta LSPA. kuopa laiko susirinkimus kas pirmą ir 3-čią nedėldienį kožno mėnesio po nr. 28 Broadway st.

W. Lynn, Mass. LSPA. kuopa laikys susirinkimus paskutiniam ketverge kožno mėn., Lietuvių Ukėšų Klūbo svetainėje 765 Western Ave.

Prat. sekr. A. Avenauskas, 39 Blossom str.

Sekr. K. Šidlasukas.

Riverton, Ill. 62 kp. laiko susirinkimus kas antrą nedėlią po 1-mam kiekvieno mėnesio, 7 val. vakare, Rudolph Tillman svetainėje.

Sekr. A. Baravykas, Bx 96.

Wilmington, Del. Mus kuopos LSPA. susirinkimai atsibūna du kart per mėnesį: partijos ir kuopos reikaluose kas 2-ram sereoda vakare ir mėnesiniai kas paskutinį subatos vakarą 7.30 val. kiekvienam mėnesi, N. E. Cor. Front & Walnut Sts.

KOMITETAS.

Slavonic & English Printing Co.

518 First Ave. Pittsburg, Pa.

Atlieka drukorišką darbą lietuviškoj ar kitokioj kalboj greitai, gerai ir pigiai. Pas mus dirba vakarais Bagočius, kurs atliks Jus darbą ir jam galit pa dnot savo orderius. Atsiliepkit ypatingai ar raštu.

Nebusi plikas.

Naujais išradimo gyduolės sulaikimui slinkimo plaukų; sulaiko į 5 dienas, jeigu naudosi mano gyduoles, kurios išvalo kraują; geriausia gyduolė ant svieto, kuri pašalina daugelį ligų; vardus ligų ne minėsiu. Jeigu nori gaut aprašimą apie ligas, prisiušk markių už 10c., o gausi puikų aprašimą. Apie visokias moterų ligas, nuo baltų sprematorių, t.y. nereguliariskų, mėnesinių, ne vaisingumas, ir tt. Nesenei apsiavedusiems davinėju puikias rodas tik už 5.00. Užlaikau gerus vaistus nuo blaikių, karučių, pelių ir žiurkių po 50c. Turiu iš Prusų trajanką 35c. Nuo dantų skaudėjimo 50c. Atsakimui įdėk už 2c. markę.

Prof. W. Matulonis,

84½ Morres St. Jersey City, N.J. (13-20)

Lietuviškos Literaturos Agentura.

Visos knygos Lietuviškoj kalboj ėsančios yra gaunamos, teipgi užrašinėju visus liet. laikraščius. Kiekvieno sykiu duodu knygas dovenų. Atsiliepk katalogu, įdėdam už 2c. markę. Knygynams sutaisau knygas, apdarau ir suregystravoju. Kreipkities visad pas savo draugą mokslaeivį.

Pusę pelno nuo knygų kas mėnesi priduosiu LSPA. Literaturos Fondui.

Fortunatas J. Bagorius.

Box 1399 Pittsburg, Pa.

Lietuv. Literatūros Agentas.

Darbinikiškos knygos lietuviškoj kalboje, ir lietuviški laikraščiai yra gaunami pas

P. J. Kaili

Rear 1515 Sheffield Street, ALLEGHENY, Pa.

James Lowrie, Dr.

Palaidojimo Biūras.

Pasimirus kokios šeimynos mylimam sąnariui, kreipkitės po šiuo adresu:

1501-3-5 Beaver Ave., Cor. Locust Str.

(14-39) ALLEGHENY, PA.

Louis Steitz

Didžiausia gėrimų sąkrova.

110 PENNSYLVANIA AVE. ALLEGHENY, PA.

Nori grynos degtinės, alaus ar vyno, eik čia; jis duos gerai, nebrangiai ir vertai jūsu pinigų, jeigu pasirodysi "Kovos" numerį su apgarsinimu. [19]

Allegheny degtinės sąkrova.

Mrs. Anie Colden.

1409 Rebecca Street, Allegheny, Pa.

Agnulniai parduoda puiku vyną, šnapsą ir alu. Pirkjai pasirodykit "Kovos" numerį su apgarsinimu, — gaus pigiau. [12-15]

Ar jūs turit savo fotografiją?

Jeigu ne, tai apsigaukite, nes Allegheny'es Atkinsons broliai, fotografistai, ką gyvena ant kampo Beaver Ave. ir Locust str., nuima gražiau, negu Europoje.

Pasirodyk „Kovos“ numerį. (12-15)

Lietuviška Aptieka.

Užlaikom visokias gyduoles, kaip amerikoniškas, tep ir iš užrubežių. Reikalaujant gyduolių arba rašant padek adrisą tokį:

K.Šidlasukas, Ph. D. 83 Manton ave.

Riverside Pharmacy. PROVIDENCE, R.I.

Aptiekorius Jos. R. Hite.

Kampas PENNA Ave. & FULTON St., Allegheny, Pa.

Naujaisio fasono aptieka, viskuom pilnai aprupinta; galima gaut iki 15 tukstančių įvairiansiu dalyku. Yra tai tokia vieta, kur jums pasidabos ir kur pirke džiau-gsites. Cion yra tokiu daktu, kuriu žmonės jieško po kitas sąkrovus ir negauna. Lietuviai pirkdami tegul pasirodo "Kovos" numerį — gaus geriau ir pigiau. [19]

Tėmykit pirkdami kurpes!

Vienintelė katalikiška kurpių krautuvė ant kampo Beaver ir Franklin str., Allegheny, Pa. Numeris vadinas 1529. Savininkas visiem žinomas Mr. Mohr. Jeigu nusibodo mokėt pinigūs už ištyžusius klumpius, pirke čionai stangrius ir našios skūros autuvus. [12-19]

Aptieka H.J. Wiethorn

Sumanus sutaisytojas gyduoliu, ant kampo

Beaver ir Washington Ave.

ALLEGHENY, Pa. (12-37)

ATYDA: Lietuviai turi parodyt „Kovą“.

Ant Akmenu Railroad Laikrodėlis

Patentuotas reguliatorius, ausuke užsukamas ir nustatomas, vyriškas ar moteriškas, 18 K auksuotas, dviguli „Hunting“ lukštai, gražiai iškvietkuotas. Tikrai gerai rodo. Yra visur vartojamas geležinkelio tarnų, kaip geriausiai laikantis; gvarantuota ant 25 m

Šį laikrodėlį pasiūsiame C.D.O. ant kiekvieno adreso, su pavelijimu išgaminuoti. Jeigu bus toks kaip rašoma, užsimokėk expresu \$ 5.75 ir atvežimo kaštus ir pasiimk laikrodėlį, jei ne, nemokėk nė vieno cento. Atmink, kad už tokį pat laikrodėlį kitur mokėsi \$ 35.00. Prie laikrodėlio dar pridėdam 14K auksuotą labai gražų Jencitgėlį su kompasu dykai.

EXCELSIOR WATCH CO.,

1036 Milwaukee ave. Chicago.

Shepherd's APTIEKA

N.E. kampas 2 ros ir Dickinson Str. Philadelphia, Pa.

„K o v a”

Išėina kas pėtnyčia. Prenumeru j visas „KOVA” The Lithuanian Weekly, publi-
dalis svieto: shed every Friday, by J. O. Shirvydas, 1418
metams \$ 2.00 So. 2-nd Str. Phila. Pa.
pusmečiui \$ 1.00 Subscription rates:
Apgarsinimų prekė: One year in all parts of the world, \$ 2.00;
Sykia už colį 50c. per mėnesį 1.00; Six months \$ 1.00.
per metus 10.00 Advertisement rates on application.

Sinčiant raštus, pinigų ir visokių reikalų susirašant, adrisuokite:
„KOVA”, 1418 So. 2-nd Str., Philadelphia, Pa.

P. V. OBIECUNAS.

12 & CARSON ST.

S.S. PITTSBURG, PA.

PIRMA LIETUVIŠKA BANKA
su kapitulu \$ 75.000.000

Suorganizuota ir čarteriuota
kaipo

All Nations Deposit
Bank.

(Visų Tautų Banka)

Mūsų banka yra viena iš tvirčiausių Šv. Valetijos, čarteriuota, esanti po kontrole
Valetijos rando ir per tai pilnai užtikrinanti. Priima pinigų užsiėdėjimui ir moka ke-
virtą procentą. Parduoda laivakortes ant geriausių linijų ir siūnia pinigų į visas da-
lias svieto. Padaro daviernastis atlikimui visokių reikalų su valdžia Rusijos. Išmaino
visokius pinigus ant merikoniskų arba kitokių. Daro apsergėjimus nuo ugnies ant vi-
sų daiktų ir t.t. Pinigų dėi suėdėjimo galit prisijust paco Money Order'iu arba Expre-
so Co., o tuojaus bus išsiųstos bankavos knygtės.

Atkreipiu atydą savo draugų ir vientaučių lietu-
vių, kad mes apturėjome dabar didžiausį pasirinkimą

Drapanų, Skrybėlių ir Čeverių.

Didžiausia sąkrova overkočių ir siuntų visokių prekėse

Naujausios pavasario ir vasarinės mados

Viską tą parduodam labai prieinamoj prekėj

Prosinam vienus metus už DYKĄ!

L.Freedman & Son.

VIENA PREKĖ

Lietuviai, atminkit adrisa

Kampas South ir 4-os.

Lietuviu Gydytojas

A.L. Graičunas, Ph. G.M.D.

3202 So. Halsted st., kampas 32-ros gatvės, Chicago, Ill.

Lietuviai, nesiduokit save apgandinėt visokiems profesoriams, specialistams ir sun-
daktariams, pas kuriuos tik pinigų sukisate, o sveikatos ir teisingos rodos negaunat.
Jei sergi kokia liga, eik pas Dr. A.L.Graičūną, jis duos tau teisingą rodą DYKAI ir
pasakys, ar galima išgydyt ir kaip ligai gydymas traukės. Dr. A.L.Graičūnas nesuva-
džiojo nei vieno ligonio ir iš pirmo pamatymo pasako, ar ligonis išgydomas, ar ne; kur-
į apsilima išgydyt, išgydo greitai ir už mažą užmokestį.

Už sužeistus visada užstoja ir kompanijų agentai nenuperka manęs. Sužeistiems prie
darbo, karų, geležinkelių ir t.t., suteikia greitą pagalbą ir rodą.

Gydo visokias ligas: vyriskas, motėriskas ir vaikų ligas. Valandos priėmimo
ligonių kasdien ir nedėlioms: Nuo 8 ryto iki 10 val. vakare.

Telefonas 7399 Yards.

Sveikata ir Laime!

Skaityk

Nauja

Lietuvišką Daktarišką Knygą

„VADOVAS | SVEIKATA”

Ir vėl 50.000 egzempliorių tapė išleista tos knygos. Šita knyga
parašyta Daktaro Prof. E.C.Collins; jos vėliausias išleidimas, su
daug naujų pridėjimų, plačiau išaiškinta, apie visokiais ligas, kaip
būti sveiku ir laimingu.

Dapildyta Direktoriaus Dr. COLLINS Medical Instituto.

Šitoje knygoje yra ne mažai paveikslų, parodančių paslaptis subudavojimo
žmogaus, teipat kudiķis motinos išėnose, nuo prasidėjimo iki užgimimo, visose
permainose. — Toj knygoj yra atidengiam paslaptiū, ir labai žingeidiū pa-
mokinimū apie vyrų ir moterų lytišką gyvenimā, apie ka dar nieks iki šiol teip
atvirai neapreiskė ir nepaiskino, kaip ta knyga „VADOVAS in SVEIKATA”.

Šita knyga yra suvirsum 200 dideliū lapu didžio, tai ir daug visokiū aprašymu
telpa. Nors ta knyga prekuiuoja 45 centus, bet kad išleista žmoniū apšvietimui,
tai kurie tik atsius keletā stempu ir savo adresa, kiekvienas aptures tā knyga, ku-
ri yra naudinga skaityt sveikiems ir sergantiems, nes joje yra aprašymai kaip nuo
ligu apsiserget ir kaip jas išgydyt, teipat ir visokiū ligu vardi. Ji yra naudinga
vyrams ir moterims, nes kiekvienas joje atras daug reikalingū žiniū. Kas tā
knyga perskaitys, nereikalaus pas pseudo-geradejus įieškot pagelbos, bet pats ži-
nos kaip būt sveiku ir laimingu. Jei esi nesveikas, pirmians neg kreipsies pas
kokį daktarā, išsirašyk ir skaityk „VADOVA in SVEIKATA”. Tai yra veikalas,
kocio ne joks kits daktaras neįstenge atlikt.

Teipat Dr. COLLINS Medical Institutas, išgydo visokias ligas, kaip vyrų, teip ir moterų,
nes apart Profesoriaus ant visokiū ligų yra, Daktarai specialistai ir pergalėjimui ligų nau-
doja grynus vaistus, kokius tik žemė ir ganta gali išduot. Jei ne ypatsikai, tai aprašyk per
laiskā (lietuviškai) ligā, kad apsilms, tai ir išgydis, kocio vardo liga nebūtų. Vaistus išsiun-
čia po visā Amerikā ir kitas dalis žemės kamuoliū. Visada adrisuok:

Dr. E.C. COLLINS Medical Institute,

140 West 34-th st., New York, N.Y.

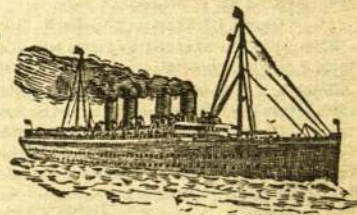
Ofiso valandos: nuo 10 iš ryto iki 5 po p. Šventdieniais nuo 10 ryto iki 1 po pietų.

M.Rosenbaum,

SENIAUSIA

Lietuviška Banka

Philadelphijoje, Pa.

Parduoda laivakortes ant geriausių linijų laivų.

Išmaino pinigų ir išsiunčia po gvarancija į visas ša-
lis svieto. Atlieka tą greitai, atvangiai ir pigiai.

Agentūra geležinkelių tikietų.

Parduodame geležinkelių tikietus į visus miestus Jungtinių Valetijų.

605 So. 3-rd st. Philadelphia, Pa.

GRAMATIKA anglizkos kalbos.

Su ištarimu kiekvieno angliško žodžio lietuviškai, k.t. b e a s t [byst] žvėris; e i-
g h t [eit] aštuoni; e y e [ai] akis ir t.t. 174 pusl. Su prisitintimu..... \$ 1.25

Vaiku Draugas arba kaip išmokyti skaityti ir rašyti be mokytojo.
222 abrožėliai parodo žodžius druko ir gražaus rašto. Rašto žodžių yra 285. Pusla-
pių 64. Su prisitintimu..... 15c

Naujas Budas išsimokinimo gražiai lietuviškai rašyti.
be pagalbos mokytojaus. 21 ps. 10c. Pinigų siųst per „Money Order” po adresu:

P.Mikolainis, Box 62 New York.